Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Буряат-Монголой ҮНЭН

№ 136 (5577)
ИЮЛИИН 10 СУББОТО 1948 он

ВКП(б)-гэй Буряат-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Советэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

Сэн 20 мүнгэн

ҮБҺЭХУРЯАЛГА ЭХИЛЭЭ

Малажалдаа элбэг хүрэхэ тэжээл бэлдэе!

Республикын 25 жэлэй ойн үдэрөөр дашарамдуулан агуулхэ Сталинда эльгээһэн бэшэг дотороо манай республикын колхознигууд нимэ уялга абаһан байна гэбэл: **«Мүнөө жил соо колхозуудта адуу-ha малай тоо толгойе: адуу мориной талаар 16,3 процент, эбэртэ бодо малай талаар 16,0 процентһээ доошо бэшэ, хони ямаанай талаар 21,0 процент, гахайнуудай талаар 110 процентээр олошоруулха, үнгэрэшэ жилэйхидэ орходоо һаамхай үнеэн бүхэнһөө һү һаан абалгые ехэхэнээр дэшэлүүлхэ, нооно хайшалалга, малнуудые бэлшээн ба тэжээн таргалуулгын талаар түүбэтэ даалгабаряа үлүүлэн дүүргэхэ».**

Энэ хэрюусалгатай ба хүндэтэй ворилгые бэелүүлхын тула адуу малдаа дүүрэн хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлдэхэхэ хэрэгтэй.

Мүнөө жэлдэ зарим аймагуудта малай ашаг шэмынь бага байһан ба эхэ малай үсөөн түл үгэһэн ябадал юун дээрэһээ болооб гэхэдэ, 1947 ондо үбһэхуряалгын ба силос даралгын түсэб дүүргэдээгүй байһаар тайлбарилагдаха байна. Жэшээлхэдэ, гол малажалтай Яруунын аймаг үнгэрэгшэ жэлдэ адуу малаа үбһэ тэжээлээр оройдоо 77 процент, Селэнгын аймаг — 62 процент гэхэ мэтэ хангаһан байгаа.

Эдэ аймагууд недондо үбһэхуряалгада ехэ гээгдэлтэйгээр ороһон, энэ шухала хүдэлмэридэ бүхы колхознигуудаа элсүүлээгүй, үбһэ хуряалгын машинануудые бүтээсэ богатайгаар ашаглаһан байгаа. Эдэ бүгэдын эсэстэ үбһэхуряалга намар орой болтор унжагайһан ба бэлэдхэгдэһэн үбһэнэйнь шанар муу байһан юм.

Мүнөө жэлдэ үнгэрэгшэ жэлэйгээ алдууе дабтажа болохогүй.

Энэ жэлдэ республикын бүхы аймагуудта үбһэ ногооной ургаса жэгдэ һайн. Ушар иимэһээ республикын бүхы аймагууд мүнөө бултадаа үбһэхуряалгада шиидэн ороохо ehотой байгаа. Гэбэшье, Түнхэнэй, Хэжэнгын, Бэргажанай, Сэлэнгын, Кабанскын, Хориин аймагуудһаа бусад аймагууд мүнөө хүртэр үбһэхуряалгые эхилээгүй байнаар. Энэ хадаа тэсэшэгүй унжагайралга гээшэ.

Үдэжэ байгаа адуу малдаа эдишэ тэжээлэй бата бэхи база байгуулхын тула 500.000 гектар сэбшалан сабшаха, 560.000 тонно үбһэ ба 110.000 тонно силос бэлдэхэ ehотой болоно.

ВКП(б)-гэй Обкомэй бюрогэй тогтоолой ehоор, энэ ехэ хүдэлмэрие **30—35 үдэр соо гэхэ гү, али тарихуряалгын эхилтэр дүүргэхэ** хэрэгтэй. Үбһэхуряалгые саг болзор соонь дүүргэжэ, тарианай үндэр баян ургасые гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряажа, гүрэндөө элбэг ехэ тариа үгэхын тула бүхы хүсээ зангидажа, эмхитэйгээр, үндэр бүтээсэтэйгээр хүдэлмэрыхэ хэрэгтэй. Хайшан гэжэ ажаллаад байбал энэ шухала хүдэлмэри саг болзор соогоо дүүргэдэхэб гэһэн жэшээе ганцхан Яруунын аймагай байдал дээрэһээ абажа харае. Энэ аймаг хамта 47.500 гектар гэхэ гү, али үдэр бүри 1350 гектар сабшаха болоно. Энээниие бэелүүлхын тула үдэр бүри сенокосилка бүхэнөөр 4—5 гектар, гар хажуушан бүхэн 0,5—0,60 гектар сэбшаха ба аймагайнь ажал хэжэ шадаха бүхы хүн зоной 85—90 процентнь үбһэхуряалгада хабаадуулагдаха ehотой болоно.

Республикын бусад аймагуудайшье байдал мүн лэ нимэ. Тээд, энэ хүдэлмэриие аймаг бүхэн, колхоз бүхэн, колхозник бүхэн амжалтатайгаар бэелүүлжэ шадаха байна.

Габшагай хүдэлмэриин, стахановска ажалай дүршэлөөр манай колхознигууд баян. **«20 үдэр соо 200 гектар сабшаха»** гэһэн **Иван Дальбиновай** дорюун голос мүнөө жэлдэ баһа дахин республика дотор сууряатаба.

Республикын комсомолецууд силос дараха талаар үнэтэ үүсхэл гаргажа, энэ үүсхэлыень ВЛКСМ-эй Обком һайшааба.

Партийна организацинууд, советскэ ба хүдөө ажахын органууд болбол эдэ гайхамшагта үүсхэлнүүдые халуунаар дэмжэхэ, үбһэхуряалга дээрэ социалистическэ мүрысөөнэй дүлые хэзээ хэзээнэйхинһээ үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, бүхы политическэ хүдэлмэриие шангадхаха уялгатай.

Үбһэхуряалгын амжалта болбол эмхидхэлэй хүтэлбэриһөө тон ехээр дулдыдалаг юм. Курумканай, Яруунын ба бусад аймагуудай зарим колхозууд үбһэхуряалгын түсэбшье зохеожо ба зүбшэн хэлсэжэ дүүргээгүй, ажал хүдэлмэриин нормо зохеогоогүй байха юм.

Үбһэхуряалгын түрүүшын үдэрһөө эхилэн үзэгдэһэн дутуу дундануудые усадхажа, үбһэхуряалгые саг болзор соонь дүүргэхын тула юу хэхэ хэрэгтэйб?

Хамагай түрүүндэ **бүхы аймагууд, колхозууд үбһэхуряалгада энэ гэһээр жэгдэрэн орохо,** хоердохи шатын хүдэлмэри дээрэ байһан колхознигуудые бултыень үбһэхуряалга ба силос даралгын хүдэлмэридэ хабаадуулха хэрэгтэй.

Үбһэхуряалга ба силос даралга дээрэ бүхы **сенокосилка ба силос хэршэдэг машинануудые дүүрэнээр хэрэглэхэ,** даалгабаряа үдэр бүри дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ ябадалые хангаха хэрэгтэй. **Сабшалга, тармалга ба һүрлэлгын хоорондо забһар гаргажа болохогүй.** Юуб гэхэдэ, сабшагдаад удаан хэбтэһэн ба бороо хурада ороһон үбһэнэй шанарынь муудадаг юм.

Үбһэхуряалга ба силос даралга дээрэ үнэн сэхээр хүдэлмэрилдэг колхознигуудые урмашуулга болбол малай тэжээл амжалтатайгаар бэлэдхэхэ ябадалда туйлай ехэ дүхэм нүхэсэл болодог. Ушар иимэһээ колхозник бүхэн ажалай нэмэлтэ түлбэри тухай хуулие мэдэһэн байха ба энэ хуули хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлэгдэхэ ehотой.

Малай тэжээл бэлэдхэлгын түсэбые амжалтатайгаар дүүргэлтэ болбол малажалые эрид хүгжөөхэ шухалын шухала нүхэсэл мүн.

И. Дальбинов,
Түнхэнэй аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой машинист.

Үбһэхуряалга дээрэ

Кударын аймагай колхозуудай сабшалан дээрэ үбһэнэй гараса урда жэлнүүдэйхиһээ жэшээгүй һайн. Эндэ үбһэхуряалгын хүдэлмэриие июниин 29-һөө эхилээ. Мүнөө Молотовой нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь Протасов) 100 гаран гектар үбһэ сабшаад байна.

Июлиин 5-һаа тус аймагай колхозууд бүгэдөөрэн үбһэ сабшалгада жэгдэрэн ороһо, адуу малдаа эльбэг ехэ тэжээл бэлдэхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэжэ эхилбэ.

М. Нимаев.

Үндэр наһатанай амжалта

ХОРИ. Үнгэрэгшэ жэлдэ Дээдэ Курбын сомоной Калининай нэрэмжэтэ колхоз сабшалангай газарые ороидоо уһалангүй, бороо хурада найдашоод үбһэ тэжээл багаар абаһан юм. Тиимэһээ адуу малнуудаа арай ондо оруулжа, хабарай хүхэ ногоо гэшхүүлнэн байна.

Недондо жэлдэ сабшалангаа юундэ уһалаагүй байшообта?—гэжэ асуухада, — һубагайминэй уһан газарай габаар, шулуунай эзбһараар доошоо шэнгэшоо һэн,—гэжэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд хариусана.

Гэбэшье, энэ колхозойхид недондо жэлэйнгээ алдуунуудаа һүргэлэ абажа, байгша он соо үбһэ тэжээл элбэгээр бэлэдхэхын тулада, энэ хабарай эхеэр сабшалан уһалха 3 звеноһоо бүридэһэн тусгаар бригада томилоо. Тэрэ звенонууд сабшалангайнгаа газарые шулуу шохойһоо сэбэрлэжэ, һубаг-канаванудые зэһабарилжа, сабшалан дээгүүрээ элбэгээр уһа гаргажа шадаа. Тэдэнэр эртэ хабарһаа эхилжэ, 600 га сабшалангай газар уһалһан ба мүнөө хоердохео уһалжа дүүргээ.

Эдэ 3 звенонууд буурал сагаан толгойтой үбгэдһөө бүридэһэн байха юм. Үндэр наһатадай хүдэлмэридөө ханамжатайгаар хандаһанай ашаар, сабшалангайнь газарнууд гайхалтай һайнаар ургажа байнхай.

Луговодууд 62 наһатай Бадмажаб Цыдыпов, 66-тай Дабажамса Балданов, 50 наһатай Радна Ракшаев гэшэд ажалай эрхим жэшээ харуулнад. Эдэнэр өөһэдынгөө дураар эдэ звенонуудые эмхидхэһэн байна.

А. Шадаев,
маная корреспондент.

БМАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указ

БМАССР-эй Габьяата врач гэһэн хүндэтэ нэрэзэргые олгохо тухай

Арадай эдүүрые сахижа олон жэлдэ аша үрэ ехэтэйгээр хүдэлмэрилһэнэйнь түлөө Буряат-Монголой АССР-эй Габьяата врач гэһэн хүндэтэ нэрэзэргые доро дурсагдагша нүхэдтэ олгохо гэбэл:

1. **Бакутина** Таисия Павловнада — республиканска больницын врач-ординаторта.
2. **Богомолова** Елизавета Даниловнада — Дээдэ Березовкын туберкулезно санаториин врач-ординаторта.
3. **Борисовская** Конкордия Васильевнада — Улан-Удэ городэй туберкулезно больницын главна врачда.
4. **Вольф** Рахиль Хаимовнада — городской үхибүүдэй больницын няхануудай таһагые даагшада.
5. **Покровская** Василиса Кононовнада—городской нарайлалгын гэрэй врач-ординаторта.
6. **Петров** Александр Георгиевичтэ — республиканска больницын шэхэ, хоолой, хамар эмнэлгын таһагые даагшада.
7. **Пономарев** Гурин Присковичтэ —Улан-Удэ станциин түмэр харгын больницын терапевтическэ таһагые даагшада.
8. **Штивель** Ревекка Израиловнада — Кяхтын городской больницын терапевтическэ таһагые даагшада.
9. **Корягина** Мария Федоровнада —Улан-Удэ городой үхибүүдэй поликлиникые даагшада.
10. **Погодаева** Тамара Трофимовнада — Улан-Удэ городой городской нарайлалгын гэрэй главна врачта.

БМАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлэгшэ
Д. ЦЫРЕМПИЛОН.

БМАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй секретарь
В. ОСТРОВСКАЯ.

Улан-Удэ город, Советүүдэй Байшан, 1948 оной июниин 23.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указ

Буряат-Монголой АССР-эй хүдөө ажахын, ажаүйлэдбэриин; наукын, культурын ба искусствын хүдэлмэрилэгшэдые орденууд ба медальнуудаар шагнаха тухай

(Үргэлжэлэл. Эхиниинь „Б. М. Үнэн" газетын 133, 134 ба 135-дахи номернуудта).

103. **Кузнецкий** Наум Сабуиловичые—ВКП(б)-гэй Обкомой дэргэдэхи партийна областной курсануудай һургагша.

104. **Кузнецов** Сергэй Ивановичые—Улан-Удын гүрэнэй заводой парткомой секретарь.

105. **Кузьменко** Кирилл Антоновичые—Хандагатайн механосборочнэй паровозой машинист.

106. **Кулагин** Михаил Дмитриевичые —ВКП(б)-гэй Обкомой инструктор.

107. **Куренков** Липат Родионовичые —Бичурын аймагай «Красный боевик» колхозой түрүүлэгшэ.

108. **Кушнарев** Артамон Анкудиновичые —Тарбагатайн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

109. **Кушнарь** Петр Сафроновичые —Улан-Удын паровозо-бүтээлгын заводой тендэрнэ-бүтээлгын цехын котельщик.

110. **Лаврик** Тимофей Павловичые —Улан-Удын паровозо-бүтээлгын заводой ТЭЦ-эй парторганизациин секретарь.

111. **Ладомпилов** Дамба Хандажаповичые—Кяхтын аймагай «Улаан-Табангут» колхозой хониной-товарна фермые даагша.

112. **Ладыженской** Петр Ивановичые—Улан-Удын мяха-консервнэ комбинадай мал алаадаг цехын хүдэлмэришэн.

113. **Ламброзо** Авраам Сосоновичые — Буряат-Монгол АССР-эй хүдөө ажахын министерствын МТС-үүдэй Управлениин ахалагша инженер.

114. **Леминов** Моисей Исаевичые —Шэгнүүр-зэһабарилгын заводой директор.

115. **Линховоин** Лхасаран Ладоновичые —Буряат-Монголой Гүрэнэй Ленинэй орденто хүгжэмтэ драмын театрын артист.

116. **Логинов** Василий Михайловичые —Кяхтын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хониной-товарна фермые даагша.

117. **Лосев** Василий Владимировичые —Хэлхеэ-холбооной Баунтын аймагай конторын начальнигай орлогшо.

118. **Мясников** Михаил Яковлевичые —Буряат-Монголой эд хэрэглэгшэдэй обществын союзай правлениин түрүүлэгшын орлогшо.

119. **Маланов** Никифор Андреевичые —ВКП(б)-гэй Ахын айкомой нэгэдэхи секретарь.

120. **Мардаленов** Василий Георгиевичые —Закаменай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозник.

121. **Марков** Принчей Иннокентьевичые—ВКП(б)-гэй Закаменай айкомой нэгэдэхи секретарь.

122. **Матвеев** Андрей Никифоровичые — Хэжэнгын МТС-эй ахалагша механик.

123. **Матханов** Петр Николаевичые — ВКП(б)-гэй Обкомой һургуулинуудай таһагые даагша.

124. **Медведев** Иван Никитичые — Зэдын комбинадай № 1 шахтын бурильщик.

125. **Медведев** Поликарп Трифоновичые — Кабанскын аймагай прокурор.

126. **Мельников** Алексей Дмитриевичые — Улан-Удын городской радиоцентрын начальник.

127. **Минушев** Василий Андреевичые — Прибайкальска аймагай «VII съезд советов» колхозой хонишон.

128. **Михайлов** Иван Андреевичые—ажалшадай депутадуудай Селэнгын аймагай Советэй гүйсэдкомой хүдөө ажахын таһагай главна зоотехник.

129. **Михайлов** Иван Ивановичые — «Хүндэлэлэй тэмдэгэй» орденто Хонхолой МТС-эй директорые политическэ талаар орлогшо.

130. **Морозова** Агюсинна Григорьевнае—ажалшадай депутадуудай Байкало-Кударын аймагай Советэй гүйсэдкомой хүдөө ажахын таһагай главна агроном.

131. **Морохин** Василий Прохоровичые — Буряат-Монгол АССР-эй Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи главна арбитр.

132. **Мужанов** Базар Ребизеевичые — Буряат-Монгол АССР-эй Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи Буряат-Монголой Гүрэнэй хэблэлэй директор.

133. **Мункуев** Владимир Бадмаевичые — Кяхтын МТС-эй шофер.

134. **Мурчин** Михаил Тихоновичые — ВКП(б)-гэй Обкомой секторые даагша.

135. **Наговицын** Лаврентий Фроловичые — ВКП(б)-гэй Обкомэй лектор.

136. **Нардуев** Илья Давыдовичые —Хойто-Байгалай аймагай «Объединенный труд» колхозой ОТФ-е даагша.

137. **Никифорова** Анна Михайловнае—ажалшадай депутадуудай Түнхэнэй аймагай Советэй гүйсэдкомой арадай гэгээрэлэй таһагай инспектор.

138. **Новинский** Геннадий Дмитриевичые — Хэлхеэ-холбооной Буряат-Монголой Управлениин начальнигай орлогшо.

139. **Одоев** Гарма Санжановичые — ВКП(б)-гэй Хориин айкомой кадрай талаар секретарь.

140. **Ольгин** Александр Ильичые — Ахын аймагай Отогольско руднигай механик.

141. **Омельченко** Тимофей Макаровичые — Буряат-Монголой зооветинститутай директор.

142. **Оршанский** Лазарь Давыдовичые — ВКП(б)-гэй Обкомой секретариин туһалагша.

143. **Парфенов** Георгий Иннокентьевичые — Улан-Удын мяха-консервнэ комбинадай цехын начальник.

144. **Пелипасов** Кузьма Федоровичые — Хэлхеэ-холбооной Буряат-Монголой Управлениин начальник.

145. **Петухова** Мария Даниловнае — Улан-Удын городской телефонно станциин телефонистка.

146. **Побоков** Лука Фирсовичые — Зэдын аймагай Буденный нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

147. **Подоленко** Федосья Яковлевнае — Улан-Удэ станциин вагонозаһабарилгын пунктын модошо дархан.

148. **Поплевин** Федор Гавриловичые — Улан-Удын паровозо-бүтээлгын заводой кузнечнэ цехын түмэршэ дархан.

149. **Попов** Михаил Перфильевичые — ВЛКСМ-эй Кабанскын айкомой секретарь.

150. **Потемкин** Иосиф Егоровичые—Заиграйн аймагай XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

151. **Почеткин** Чогой Почетковичые — ВКП(б)-гэй Баунтын айкомой хоердохи секретарь.

152. **Проскуликов** Григорий Васильевичые — Баргажанай аймагай Сувинска зооветпунктые даагша.

153. **Протасова** Зоя Яковлевнае — Бичурын аймагай «Красная Звезда» үрһэнэй колхозой агроном.

154. **Раднаев** Жигмит Бардамовичые—Заиграйн аймагай «Улаан-Эрхирик» колхозой луговод.

155. **Радионов** Сергей Лазаревичые — Мухаршэбэрэй аймагай Каганович нэрэмжэтэ колхозой модошо дархан.

156. **Рампилова** Мария Александровнае — Культура ба экономикиин научно-шэнжэлэлгын Буряат-Монголой институтай директор.

157. **Ринчинов** Базар Сосоновичые — Улан-Удын паровозо-бүтээлгын заводой котел бүтээхэ цехын разметчик.

158. **Ренжин** Владимир Ивановичые — Улан-Удын паровозо-бүтээлгын заводой тендэрнэ-бүтээлгын цехын начальник.

159. **Рыбаков** Николай Николаевичые—ВКП(б)-гэй Заиграйн айкомой кадрай талаар секретарь.

160. **Сандаков** Дамба Сандаковичые — Бичурын аймагай «Ким» колхозой түрүүлэгшын орлогшо.

161. **Сантышев** Владимир Леонтьевичые — Байгалай леспромхозой директор.

162. **Сахияев** Бато Сахияевичые — Мухаршэбэрэй аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон.

163. **Семенова** Вера Самойловнае — Буряат-Монгол АССР-эй Министрнүүдэй Советэй ниитэ таһагые даагша.

164. **Сенин** Илья Семеновичые— Саянтын МТС-эй трактورна бригадын бригадир.

165. **Скворцов** Константин Григорьевичые — ВКП(б)-гэй Обкомой инструктор.

166. **Скрицкая** Александра Федоровнае — Улан-Удын мяха-консервнэ комбинадай түмэрэй ванкын цехын мастер.

167. **Сокольников** Михаил Николаевичые — Хойто-Байгалай аймагай «Трудовой Северянин» колхозой бригадир.

168. **Соломенной** Михаил Савельевичые — Түмэр замай 3-дахи отделениин ашаглалгын таһагай начальник.

169. **Сопранькова** Анастасия Сергеевнае — ВКП(б)-гэй Обкомой партколлегиин гэшүүн.

170. **Сосновский** Павел Савельевичые — Улан-Удын паровозо-бүтээлгын котел-бүтээхэ цехын участогай начальник.

171. **Спирюхов** Иван Андреевичые — Буряат-Монголой зооветинститутай кафедрые даагша.

172. **Старков** Сергей Михайловичые — Буряат-Монгол АССР-эй хүдөө ажахын министерствын ашаг шэмэ ехэтэй малажалай таһагай начальник.

173. **Степанова** Мария Николаевнае — Буряат-Монголой Гүрэнэй Ленинэй орденто хүгжэмтэ-драмын театрын артистка.

174. **Стопник** Николай Васильевичые — Улан-Удэ станциин вагонозаһабарилгын пунктын электросварщик.

175. **Стрельников** Алексей Павловичые — ВКП(б)-гэй Прибайкальска айкомой нэгэдэхи секретарь.

176. **Стругацкий** Владимир Павловичые — Улан-Удын паровозо-бүтээлгын заводой ТЭЦ-эй начальник.

177. **Субачев** Василий Кузьмичые — Улан-Удын мелькомбинадай ашаа тээгшэ.

178. **Тарабукин** Тарха Климовичые — Заиграйн аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой звеньевод.

179. **Тармаев** Дамба Дарбуевичые — Буряат-Монгол АССР-эй Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи ажаүйлэдбэриин барилгын материалнуудай Управлениин начальник.

180. **Терентьев** Павел Григорьевичые — ВКП(б)-гэй Хойто-Байгалай айкомой кадрай талаар секретарь.

181. **Тимофеев** Лука Ивановичые — Тарбагатайн МТС-эй трактورна бригадын бригадир.

182. **Титов** Василий Иннокентьевичые — Селэнгын Госплемрассадникгай директор.

183. **Тогошеева** Балма Лыгдыновнае — Буряат-Монгол АССР-эй Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи газетнэ хэблэлэй типографиин наборщица.

184. **Тудупов** Бальжинима Тудуповичые—Бичурын аймагай «Большевик» колхозой түрүүлэгшэ.

185. **Тупикин** Василий Васильевичые — Жиримскэ МТС-эй директор.

186. **Трепалин** Георгий Петровичые — ВКП(б)-гэй Обкомой дэргэдэхи партколлегиин секретарь.

187. **Трифонов** Павел Самсоновичые — Горячинскын рыбзаводой загаһа барилгын бригадын бригадир.

188. **Тришин** Владимир Никифоровичые — Буряат-Монгол АССР-эй юстициин министрын орлогшо.

189. **Ульзетуев** Цыбен Ульзетуевичые — Закаменай аймагай эй модоной Үлэгшэнэй участогай лесник.

190. **Усов** Алексей Тимофеевичые — Селэнгын аймагай Селендумын МТС-эй директорын уялгые дүүргэгшэ.

191. **Урнышева** Пелагея Никитичнае — Кабанскын аймагай Кабанскын дунда һургуулиин һургагша.

192. **Филиппов** Дмитрий Андреевичые — Торгин аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой хониной-товарна фермые даагша.

193. **Хайдаров** Абдулла Хайдаровичые — Механизаторска кадрнуудые бэлэдхэхэ Селэнгын һургуулиин директор.

194. **Халеев** Николай Васильевичые — ВКП(б)-гэй Городок городой райкомой нэгэдэхи секретарь.

195. **Халтанов** Платон Константиновичые — ажалшадай депутадуудай Селэнгын аймагай Советэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

196. **Хамисов** Абзай Алдаровичые — Улан-Удын судно-заһабарилгын заводой модошо дархан.

197. **Харгаев** Яков Иннокентьевичые — Хойто-Байгалай аймагай «Трудовой Северянин» колхозой түрүүлэгшэ.

198. **Худяков** Михаил Александровичые — Буряат-Монгол АССР-эй хүдөө ажахын министерствын ветеринарна таһагай начальник.

199. **Цыбекдоржиев** Балдан Ринчиновичые — Сүхын МТС-эй трактورна бригадын бригадир.

220. **Цыбиков** Енжон Цыбиковичые — Бичурын аймагай «КИМ» колхозой түрүүлэгшэ.

201. **Цыденов** Бабасан Саяванчиковичые — Селэнгын аймагай «Большевик» колхозой түрүүлэгшэ.

202. **Цыденов** Жаба Жамьяновичые—ажалшадай депутадуудай Түнхэнэй аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

203. **Цыдыпилова** Долгоржап Цыдыпиловнае—Улан-Удын мяха-консервнэ комбинадай хүдэлмэрилэгшэ.

204. **Цыжипов** Бальжинима Цыжиповичые — ВКП(б)-гэй Торгин айкомой нэгэдэхи секретарь.

205. **Цынков** Николай Андреевичые — СССР-эй бэлэдхэлэй министерствын Зэдын аймагтахи түлөөлэгшэ.

206. **Цыренжапов** Доржи Доржиевичые — Хэжэнгын МТС-эй трактورна бригадын бригадир.

207. **Цыреторов** Балдан Урьяковичые — Буряат-Монгол АССР-эй Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи харгы замай управлениин начальник.

208. **Чебунин** Григорий Никандровичые—ажалшадай депутадуудай Тарбагатайн аймагай Советэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо.

209. **Чернышев** Марк Антоновичые — Улан-Удын паровозо-бүтээлгын заводой паровозо-барилгын цехын фрезеровщик.

210. **Чукреев** Александр Тимофеевичые — ВКП(б)-гэй Обкомой секторые даагша.

211. **Шалашникова** Ольга Николаевнае — Буряат-Монгол АССР-эй үлүүрые хамгаалха министерствын статистическа таһагай начальник.

212. **Шаманов** Гарма Ухиновичые—ажалшадай депутадуудай Курумканай аймагай Советэй гүйсэдкомой финансын таһагые даагша.

213. **Шэнгина** Юлия Павловнае — Буряат-Монголой Гүрэнэй Ленинэй орденто хүгжэмтэ-драмын театрын артистка.

214. **Шатилов** Василий Ивановичые — Буряат-Монголой зооветинститутай кафедрые даагша.

215. **Шарапова** Долгоржап Дугаровнае — Кяхтын аймагай Эгельсын нэрэмжэтэ колхозой хониной-товарна фермын һаалишан.

216. **Шарапов** Содном Шараповичые — ВКП(б)-гэй Селэнгын айкомой кадрай талаар секретарь.

217. **Шахаев** Иннокентий Ильичые — ВКП(б)-гэй Обкомой секторые даагша.

218. **Шахов** Леонид Борисовичые — Галуута-Пуурай шахтын парторганизациин секретарь.

219. **Шевченко** Михаил Никитовичые — Харгы-барилгын Улан-Удын кочторын асфальтировщик.

220. **Шишмарев** Иван Степановичые — Механическа «Востсибдальлес» заводой слесарь.

221. **Шотин** Степан Михайловичые — ВКП(б)-гэй Городогой горкомой хоердохи секретарь.

222. **Щегласов** Александр Андреевичые — Улан-Удын паровозо-бүтээлгын заводой паровозо-байгуулха цехын партийна эхин организациин секретарь.

223. **Щекачева** Валентина Дмитриевнае — ВКП(б)-гэй Обкомой секторые даагша.

224. **Щекотов** Иннокентий Кузьмичые — ВКП(б)-гэй Обкомой эмхидхэлэй-инструкторска таһагые даагшын орлогшо.

225. **Щербаков** Константин Павловичые—ВКП(б)-гэй Заиграйн айкомой хоердохи секретарь.

226. **Якимович** Андрей Михайловичые — Мысовой станциин харгы замай албанай 11 станциин ахалагша путевой обходчик харгы замай эрьегшэ.

«АЖАЛДАА ШАЛГАРҺАНАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

1. **Алексеева** Татьяна Кузьминичнае — Буряат-Монгол АССР-эй эдеэ-хоолой ажаүйлэдбэриин министерствын экономистка.
2. **Ананьина** Татьяна Николаевнае — Улан-Удэ станциин түмэр замай больницын врач.
3. **Ангапов** Василий Николаевичые — Буряат-Монгол АССР-эй Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи Госпланай ахалагша экономист.
4. **Андреев** Сергей Всеволодовичые — Улан-Удын гүрэнэй заводой цехын начальник.
5. **Аюшеев** Дандар Дампиловичые — Буряат-Монгол АССР-эй Советскэ композиторнуудай Союзай түрүүлэгшэ.
6. **Аюшеев** Очир Намсараевичые — ВКП(б)-гэй Закаменай айкомой хоердохи секретарь.
7. **Аюшеев** Шарлай Убушеевичые — Ахын аймагай «КИМ» колхозой түрүүлэгшэ.
8. **Бабурина** Евгения Константиновнае — Улан-Удэ городой № 110 дунда һургуулиие даагша.
9. **Баженова** Екатерина Герасимовнае—Улан-Удын Механическа «Востсибдальлес» заводой формовщица.
10. **Балуров** Иван Михайловичые — ВКП(б)-гэй Обкомой сэрэгэй таһагые даагша.
11. **Баншаханова** Ханда Малановнае— Ахын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой үхэршэн.
12. **Бартанова** Дарья Петуховнае —Түнхэнэй аймагай «Путь Ленина» колхозой һаалишан.

(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта).

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указ

Бурят-Монголой АССР-эй хүдөө ажахын, ажаүйлэдбэриин, наукын, культурын ба искусствын хүдэлмэрилэгшэдые орденууд ба медальнуудаар шагнаха тухай

(Түгэсүүл)

13. **Батубаев** Георгий Алексеевичые —Бурят-Монголой колхозно-совхозно театрын директор.

14. **Баханов** Григорий Филипповичые — Бурят-Монгол АССР-эй Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи радиофикаци ба радиовещаниин хэрэгые эрхилхэ комитедэй түрүүлэгшэ.

15. **Бельдуева** Софья Даниловнае —ажалшадай депутадуудай Хориин аймагай Советэй гүйсэдкомой арадай гэгээрэлэй таһагай инспектор.

16. **Братенков** Алексей Александровичые— Мухаршэбэрэй аймагай «Большевик» колхозой звеньевод.

17. **Березнов** Петр Васильевичые —шэгнүүр-заһабарилгын заводой ахалагша электрик.

18. **Бусыгина** Анна Александровнае —Улан-Удэ городой центральна телеграфын контрольно-справочна албанай бригадир.

19. **Бурштейн** Вера Моисеевнае —Прибайкальска аймагэй Горячинскиин больницые даагша.

20. **Бянов** Андрей Яковлевичые —Улан-Удэ станциин паровозно депогой ахалагша бухгалтер.

21. **Ванярхин** Михаил Игнатьевичые —Улан-Удын паровозо-бүтээлгын заводой паровозо-отделочнэ цехын столяр.

22. **Васильев** Михаил Захаровичые —Ажалай резервнүүдэй Бурят-Монголой Управлениин начальник.

23. **Виноградов** Алексей Александровичые —Бурят-Монгол АССР-эй хүдөө ажахын министерствын үүлтэртэ малажалай хэрэгэй талаар ахалагша зоотехник.

24. **Гармаев** Санжей Шараповичые —Улан-Удын гүрэнэй заводой мастер.

25. **Гарматаров** Даши Сухеевичые —Кударын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

26. **Генинов** Чойжи-Нима Генриновичые —Бурят-Монголой Гүрэнэй Ленинэй орденто хүгжэмтэ-драмын театрын артист.

27. **Голованова** Лидия Васильевнае —Пионернүүдэй ба һургуулиин залуушуулай дундахи хүдэлмэриие эрхилхэ талаар ВЛКСМ-эй Бурят-Монголой Обкомой секретарь.

28. **Гороховская** Афимия Ивановнае—Мухаршэбэрэй аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой звеньевод.

29. **Гринчук** Иван Степановичые —Улан-Удын паровозо-бүтээлгын заводой шэрэм шудхаха цехын формовочно проледой начальник.

30. **Грушевский** Иван Игнатьевичые— «Рэсглавхлеб» трестые эрхилэгшэ.

31. **Дудник** Дмитрий Акимовичые —ажалшадай депутадуудай Хориин аймагай Советэй гүйсэдкомой хүдөө ажахын таһагай главна ветеринарна врач.

32. **Дугарова** Дари Дугаровнае— Закаменай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ахалагша һаалишан.

33. **Елшанский** Константин Сидоровичые —Улан-Удын паровозо-бүтээлгын заводой ТЭЦ-эй электроцехын ахалагша мастер.

34. **Еременко** Павел Васильевичые—Бурят-Монгол АССР-эй Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи олзоборилгын кооперациин Управлениин начальник.

35. **Жимбеева** Улзыта Чагдуровнае—Зэдын аймагай «Галын Очи» колхозой хонишон.

36. **Забельский** Иосиф Яковлевичые—Бурят-Монголой Гүрэнэй Ленинэй орденто хүгжэмтэ-драмын театрын дирижер.

37. **Загузина** Агриппина Михайловнае—Иволгын аймагай «Первое мая» колхозой звеньевод.

38. **Залуцкая** Надежда Дмитриевнае — Улан-Удын мяха-консервнэ комбинадай консервнэ цехын хүдэлмэрилэгшэ.

39. **Зонхоев** Борис Федоровичые —ВКП(б)-гэй Обкомой хүдөө ажахын таһагые даагшын орлогшо байһан.

40. **Зоригтуев** Лубсан-Даши Дыныковичые—Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхозник.

41. **Зундуев** Ринчин Базаровичые —Закаменай аймагай Мыло-Бортойн сельсоведэй түрүүлэгшэ.

42. **Извекова** Ариадна Владимировнае — Бурят-Монгол АССР-эй Министрнүүдэй Советэй түрүүлэгшын туһалагша.

43. **Исков** Иосиф Степановичые —Улан-Удын горкомхозой харгыбарилгын конторын хүүргэшэн.

44. **Исупов** Герасим Александровичые — ВКП(б)-гэй Обкомой инструктор.

45. **Ковалев** Александр Романовичые—Усть-Баргажэнай рыбо-консервнэ заводой хүдэлмэрилэгшэ.

46. **Комогорцева** Валентина Николаевнае — ажалшадай депутадуудай Кабанскын аймагай Советэй гүйсэдкомой арадай гэгээрэлэй таһагай инспектор.

47. **Клочихина** Дарья Кузьминичнае—Сэлэнгын шпалозаводой станочница.

48. **Кокорина** Наталья Романовнае—Городок городой № 1 столовын үйлэдбэриие даагша.

49. **Кокорин** Дмитрий Никифоровичые—Улан-Удын резервын пассажирска поезднуудай главна кондуктор.

50. **Константинов** Александр Андреевичые— Бурят-Монгол АССР-эй гэгээрэлэй Министрын орлогшо.

51. **Костриков** Алексей Парфеновичые—Улан-Удын мяха-консервнэ комбинадай заводской комитедэй түрүүлэгшэ.

52. **Копгельма** Николай Алексеевичые—Бурят-Монголой алтекоуправлениин контрольно-анализ хэдэг лабораториие даагша.

53. **Кравцов** Нестер Петровичые —Мухаршэбэрэй аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой звеньевод.

54. **Кузьмин** Андрей Васильевичые — ажалшадай депутадуудай Бичурын аймагай Советэй гүйсэдкомой хүдөө ажахын таһагай главна ветеринарна врач.

55. **Кузьмин** Сергей Петровичые —Улан-Удын гүрэнэй заводой цехын начальнигай туһалагша.

56. **Кузин** Василий Георгиевичые —Бичурын аймагай «Безбожник» колхозой фельдшерскэ пунктыэ даагша.

57. **Куклин** Георгий Васильевичые—Улан-Удын судно-заһабарилгын заводой модошо дархан.

58. **Левицкий** Юрий Владимировичые—Бурят-Монгол АССР-эй Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи харгы замай Управлениин планова таһаһай начальник.

59. **Лешко** Анатолий Николаевичые—ВКП(б)-гэй Обкомой инструктор.

60. **Лоскутникова** Елена Лукьяновнае—Бичурын аймагай «Красное Знамя труда» колхозой колхозница.

61. **Лубсанов** Дымбрыл Бадмажаповичые—Байкало-Сэлэнгын пароходствын № 81 баржын шкипер.

62. **Лукьяниц** Семен Корнеевичые—Улан-Удын паровозо-бүтээлгын заводой УКС-ын начальник.

63. **Малых** Матрена Васильевнае —Улан-Удэ городой № 2 аптекые эрхилэгшэ.

64. **Мандрибас** Корней Сидоровичые —Зүүн-Сибириин түмэр замай харгын 14 дистанциин түмэр замай мастер.

65. **Манзырев** Павел Ивановичые —Курумканай аймагай «Безбожник» колхозой фельдшерскэ пунктыэ даагша.

66. **Маргелов** Максим Лазаревичые — Улан-Удын мяха-консервнэ комбинадай электроцехын мастер.

67. **Маркина** Мария Васильевнае —Улан-Удын паровозо-бүтээлгын заводой арматурна цехын токарь.

68. **Марков** Афанасий Даниловичые — ВКП(б)-гэй Прибайкальска аймагай хоердохи секретарь.

69. **Микулицкая** Мария Семеновнае—Бурят-Монгол АССР-эй Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи автоуправлениин контролер-диспетчер.

70. **Митапов** Лобсан-Доржи — Бурят-Монгол АССР-эй Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи ой модоной ажахын Управлениин начальник.

71. **Мринская** Екатерина Антоновнае — Бурят-Монгол АССР-эй Министрнүүдэй Советэй, гомоөол мэдүүлгые хараха инспектор.

72. **Новолоцкий** Вениамин Иосифовичые —ВКП(б)-гэй Мухаршэбэрэй аймагай Обкомой хоердохи секретарь.

73. **Норбоев** Ринчин Эрдынеевичые —Хориин аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

74. **Останин** Александр Матвеевичые —Гүрэнэй Онохойн селекционно станциин ногоо тарилгын группые даагша.

75. **Обухова** Анна Тимофеевнае —Улан-Удын паровозо-бүтээлгын заводой шэрэм шудхаха цехын стерженщица.

76. **Очиров** Цырен Очировичые— ВКП(б)-гэй Обкомой секторые даагша.

77. **Очирова** Даба Гармаевнае — Иволгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон.

78. **Островская** Вера Леонтьевнае —Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй секретарь.

79. **Ошоров** Доржи Дамняновичые —Түнхэнэй аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой ахалагша адуушан.

80. **Ошоров** Дашы Дашиевичые— ВКП(б)-гэй Ахын айкомой хоердохи секретарь.

81. **Павлоцкий** Григорий Абрамовичые —Бурят-Монголой гострудсберкассын ба госкредитын управлениин начальник.

82. **Панасенко** Николай Михайловичые — Бурлесхимпромсоюзай президиумэй түрүүлэгшэ.

83. **Петров** Григорий Кирилловичые— Мухаршэбэрэй аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон.

84. **Портнягин** Иннохентий Дмитриевичые—Улан-Удын гүрэнэй заводой № 7 цехын мастер.

85. **Прохоров** Александр Ивановичые—Бурят-Монгол АССР-эй Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи газетнэ гүрэнэй хэблэлэй директор.

86. **Распопов** Павел Семеновичые —Баргажанай аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

87. **Рампилова** Елена Александровнае— Бурят-Монголой Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ педагогическа институдай директор.

88. **Ревенский** Григорий Варфоломеевичые—Мухаршэбэрэй аймагай «Большевик» колхозой түрүүлэгшэ.

89. **Ринчинов** Цыденжап Ринчиновичые—Яруунын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хонишон.

90. **Романовский** Яков Назаровичые—Улан-Удэ городой № 22 дунда һургуулиин һургагша.

91. **Русакова** Анна Павловнае— Улан-Удын фельдшерско-акушерска һургуулиин директор.

92. **Рябинин** Петр Ивановичые— Бабушкинска городской Советэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

93. **Савинов** Владимир Баяновичые—ВКП(б)-гэй Баргажэнай айкомой нэгдэхи секретарь.

94. **Сайбонов** Ардуна Задоевичые —Улан-Удэ станциин депогой механическа цехын токарь.

95. **Салтанов** Мартемьян Ивлевичые—Хориин аймагай «Победа» колхозой хонишой-товарна фермыэ даагша.

96. **Самсонова** Хапда Жаповнае —Ахын аймагай Сорокско зооветпунктын ветфельдшер.

97. **Сельверов** Бадма Будеевичые —«Заготживсырьегой» республиканска конторые эрхилэгшэ.

98. **Семенов** Иван Платоновичые —Бурят-Монголой Когизай отделениие эрхилэгшэ.

99. **Семушев** Алексей Афанасьевичые — Хойто-Байһалай аймагай Калининай нэрэмжэтэ олзоборилгын артелиин түрүүлэгшэ.

100. **Сипейко** Николай Демьяновичые—Улан-Удын гүрэнэй заводой главна энергетик.

101. **Сиухин** Сергей Александровичые—Улан-Удэ городой эрэшүүлэй № 68 дунда һургуулиин гэографиин һургагша.

102. **Солдатова** Александра Петровнае—Түнхэнэй аймагай Кыренскэ больницын ахалагша медсестра.

103. **Сердахонов** Николай Дансарановичые — ВЛКСМ-эй Бурят-Монголой Обкомой хоердохи секретарь байһан.

104. **Сороковиков** Александр Федоровичые — Түнхэнэй МТС-эй трактورна бригадын бригадир.

105. **Соснина** Мария Никитичнае —нарайлалгын гэрэй врач, Бурят-Монголой АССР-эй габьяата врач.

106. **Ставцев** Алексей Ивановичые — ВКП(б)-гэй Обкомой инструктор.

107. **Стерлядкин** Николай Васильевичые—Улан-Удын мяха-консервнэ комбинадай малые мяхалан түрүүшынь үйлэдбэрилгэ хэдэг цехын начальник.

108. **Татаринцев** Афанасий Максимовичые — Баунтын аймагай «Красный Баунт» газетын ахалагша наборщик.

109. **Терентьев** Михаил Ивановичые—Улан-Удын Гүрэнэй заводой слесарьнуудай бригадир.

110. **Тначук** Александр Антоновичые —Улан-Удын судно-заһабарилгын заводой фрезеровщик.

111. **Тумунов** Жамсо Тумуновичые — Бурят - Монгол АССР-эй Советскэ ураншохеолшодой Союзай харюусалтата секретарь.

112. **Трошкин** Гавриил Макаровичые — Бурят-Монгол АССР-эй Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи кинофикациин Управлениин киномеханик.

113. **Утенков** Максим Аверьяновичые—Бичурын МТС-эй трактورна бригадын бригадир.

114. **Федотов** Ефим Метрофановичые—ВКП(б)-гэй Торгиин айкомой хоердохи секретарь.

115. **Филиппов** Василий Радионовичые— Бурят-Монголой зооветинститутай һургагша.

116. **Фролов** Борис Николаевичые — Улан - Удын мяха - консервнэ комбинадта ВКП(б)-гэй ЦК-гэй парторг.

117. **Хабалов** Михаил Михайловичые—БМАССР-эй Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи Физкультурын ба спортын хэрэгүүдые эрхилхэ комитедэй түрүүлэгшэ.

118. **Хадалов** Петр Иннохентьевичые — ВКП(б)-гэй Обкомой лекторска группые хүтэлбэрилэгшэ.

119. **Харламов** Александр Андреевичые—Мысовая станциин прорабска участогай модошо дархан.

120. **Хорхонов** Николай Трофимовичые — Бурят-Монгол АССР-эй гэгээрэлэй Министерствын түсэблэлгэ-финансын управлениин начальник.

121. **Хорушунова** Надежда Николаевнае—ВЛКСМ-эй Обкомой тарьяшан залуушуулай таһагые даагша.

122. **Хосомоев** Абдонсорон Зурбановичые—Түнхэнэй аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой луговод.

123. **Цыбенов** Даши-Ханда Аюшеевнае— Яруунын аймагай Эгэтын өхин һургуулиин багша.

124. **Цыренжапов** Цыден Нимаевичые—ажалшадай депутадуудай Яруунын аймагай Советэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

125. **Чебунин** Кондратий Яковлевичые—Тарбагатайн аймагай «Красная Заря» колхозой түрүүлэгшэ.

126. **Чемякин** Аркадий Федоровичые — Хойто-Байгалай аймагай Госстрахын ахалагша инспехтор.

127. **Чесноков** Емельян Михайловичые —ажалшадай депутадуудай Кяхтын аймагай Советэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

128. **Черных** Михаил Михайловичые—ажалшадай депутадуудай Хориин аймагай Советэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

129. **Шевченко** Владимир Илларионовичые — ВКП(б)-гэй Бабушкинска горкомой нэгэдэхи секретарь.

130. **Ширабон** Цыденжабые — Хэжэнгын аймагай «Ленинэй Зам» колхозой түрүүлэгшэ.

131. **Шульгин** Аркадий Аксеньевичые—Улан-Удын мяха-консервнэ комбинадай ОКС-ын начальник.

132. **Юрашик** Константин Иосифовичые—Улан-Удын мяха-консервнэ комбинадай колбасна цехын начальник.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлагшэ Н. ШВЕРНИК

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Секретарь А. ГОРКИН

Москва, Кремль.
1948 он, июлиин 3.

ВКП(б)-гэй ЦК-да

ВКП(б)-гэй ЦК болбол Югославиин компартиин 5-дахи съездэ ВКП(б)-һээ делегаци эльгээхые гүйцэн урялал Югославиин компартиин ЦК-һаа абаа. КПЮ-гэй съездэ делегаци эльгээхэгүй гэжэ ВКП(б)-гэй ЦК шийдхэбэ, юундэб гэхэдэ, Югославиин компартиин ЦК хадаа компартинуудай Информбюрогой Зүблөөндэ хабаадалсахаһаа өрсөһөн ба тиихэдээ КПЮ-е коммунистическэ партинуудай бүлэн газаа тээ табиһан байна.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

КОММУНИСТНАР ТҮРҮҮ ЗЭРГЭДЭ

Хэдэн мянган хүдэлмэришэдтэй паровозо-бүтээлгын завод шэнэ локомотивуудые бүтээн гаргаха гэһэн парти ба правительствын даалгабариие эрэмтэйгээр дүүргэжэ байна. Мүнөө тус завод дайнай һүүлдэхи сталинска табаншэлэй хоер жэлэй түсэбые дүүргээд, Легинэй городэй ажалшадай уряалаар паровоз бүтээлгын табаншэлэй түсэбые дүрбэн жэл соо дүүргэхэ гэһэн уялга абаа.

Паровозуудые бүтээхэ нэгдэхи хахад жэлэй түсэбые 103 процент дүүргэхэһээ гадна, БМАССР-эй ойн баярай хүндэлэлдэ түсэбһөө гадуур 3 паровоз бүтээхэ гэһэн уялгаяа дүүргээ. Тиихэтээ хамта паровозобүтээгшэд хадаа продукциингаа өөрын үнэ сэнгые 1948 оной 5 һарын турша соо недондо жэлэйхийнэ 13 процентээр бага болгожо шадаа. Мүн гүрэнэй тэдхэмжые 6 миллион түхэригөөр багадхаха гэһэн уялга абаһан аад, мүнөө 5 һарын турша соо хоер миллион 154 мянган түхэригөөр багадхаа.

Заводой коллектив болбол июнийн 29-дэ хүдөө ажахын машинануудта хэрэгтэй запасной хэрэгсэлнүүдые гаргаха жэлэйнгээ түсэбые мүн лэ дүүргэһэн байна юм. Нигэжэ ноябриин 7-до дүүргэгдэхэ түсэбөө болзорһоонь урид дүүргээ.

Ажалай эдэ бүхы эдэбхигэд хадаа заводой партийна организациин хүдэлмэришэдэй эдэбхи зоригые толгойлжо шадаһан дээрэһээ, тэдэнние ажалай габьяа тээшэ хүтэлбэрилһэнһөө дулдыдаа. Заводой коммунистнар социалистическэ мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябалсажа, ажалай үндэр бүтээсые, һайн шанарые болон жааг зарлагаа үльгэр жэшээ харуулдаг болонхой.

Тус заводой станогуудай хажуда 400 гаран коммунистнар бодото түрүү ажалаар суурхажа ябана. Тиин, тэдэнэр барандаа шахуу стахановецууд болоо. Заводой 325 хүн хахад жэлэйнгээ ба үшөө дээшэнь түсэбүүдээ дүүргээд байна.

Инструментальна цехын хүдэлмэришэ коммунист нүхэр Е. Курочкин 3 жэлэй түсэбые, коммунист-токарь Э. С. Кочунас 14 һарынгаа түсэбые дүүргэһэн байха юм. Нүхэр Кочунасай хүтэлбэрилдэг комсомольско-залуушуулай бригада заводой бусад залуушуулай бригадануудтаа соо нэгдэхи һуури ээлнэ. Эрхимүүдэй дунда мүн коммунистнар Цельгофер, Тененбаум, Каменцев, Майкова ба бусад хэдэн олон нүхэдүүд оролсоно.

Тиихэдэ заводой эрхим фрезеровщик нүхэр М. А. Чернышев гэгшэ XV областной партийна конференциин хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөе үүсхэгшэ болоһон байгаа. Эдэнэй уряалаар абтэһан уялгануудыг эршэмтэйгээр дүүргэгдэ һэн.

Коммунистнар—үйлэдбэриин комплирнууд баһал ехэ амжалтануудые туйлаһан байха юм. Жэшээлхэдэ, котел бүтээдэг цехын начальник инженер Тернов гэгшэ цехынгээ коллективые шадабаритайгаар хүтэлбэрилһэн дээрэһээ, 5 һарын турша соо түрүү һуурида ябана. Тэдэнэр 7 һарынгаа программые дүүргээ. Энэ цех хадаа жэгдэ һайнаар, угзаралтагүйгөөр хүдэлмэрилдэг болоо. Гадна, түрүү цехүүдэй тоодо паровозо-хабсаралгын (начальнигынь коммунист нүхэр Павленко, парторганизациинь секретарь нүхэр Курочка), шэрэм шудхалгын (начальнитынь нүхэр Н. Г. Вахрушкин, парторганизациинь секретарь Ц. Эрдыниев) цехүүд оролсоно. Шэрэм шудхалгын цехын коллектив болбол 8 һарынгаа программые 100 процент, жэлэйнгээ түсэбые 60 процент дүүргээд байна.

Коммунистнар нүхэд С. К. Лукьяница ба Л. М. Федоров гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг заводой капитальна барилгын Управлениин коллектив болбол гэр барилгын түсэбые мүн лэ амжалтатайгаар дүүргэнэ. Заводой эрхим хүнүүдэй ажаһууха хоер квартиратай гэр бариха түсэб [illegible] 1-дэ 76 процент дүүргэдэ. Түрүү стахановецуудай ажаһууха гэрнүүдые бариха түсэб 125 процент дүүргэгдэ байха юм. Тус коллектив болбол республикынгаа 25 жэлэй ойдо 25 гэр байра бариха байһан аад, өнө түүхэтэ үдэрые 41 гэр барижа угтаба.

Мүн тэрэшэлэн техническэ таһагай ба главна конструкторнуудай таһагай коммунистнар—инженернүүд ба технитүүд түрүү үүргэсэ жэшээтэ һайнаар дүүргэнэ. Технологуудай социалистическэ мүрысөөндэ коммунист-технолог Б. Н. Бобылев түрүү зэргэ өгэлжэ, «Заводой эрхим технолог» гэһэн нэрэзэргэдэ хүртэбэ. Тэрэ хадаа социалистическэ мүрысөөндэ дүрбэн һарын турша соо түрүү һуурида ябана. Тэдэнэр 7 һарынгаа программые дүүргээ. Энэ цех хадаа жэгдэ һайнаар, угзаралтагүйгөөр хүдэлмэрилдэг болоо. Гадна, түрүү цехүүдэй тоодо паровозо-хабсаралгын (начальнигынь коммунист нүхэр Павленко, парторганизациинь секретарь нүхэр Курочка), шэрэм шудхалгын (начальнитынь нүхэр Н. Г. Вахрушкин, парторганизациинь секретарь Ц. Эрдыниев) цехүүд оролсоно. Шэрэм шудхалгын цехын коллектив болбол 8 һарынгаа программые 100 процент, жэлэйнгээ түсэбые 60 процент дүүргээд байна.

Коммунистнар нүхэд С. К. Лукьяница ба Л. М. Федоров гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг заводой капитальна барилгын Управлениин коллектив болбол гэр барилгын түсэбые мүн лэ амжалтатайгаар дүүргэнэ. Заводой эрхим хүнүүдэй ажаһууха хоер квартиратай гэр бариха түсэб [illegible] 1-дэ 76 процент дүүргэдэ. Түрүү стахановецуудай ажаһууха гэрнүүдые бариха түсэб 125 процент дүүргэгдэ байха юм. Тус коллектив болбол республикынгаа 25 жэлэй ойдо 25 гэр байра бариха байһан аад, өнө түүхэтэ үдэрые 41 гэр барижа угтаба.

Мүн тэрэшэлэн техническэ таһагай ба главна конструкторнуудай таһагай коммунистнар—инженернүүд ба технитүүд түрүү үүргэсэ жэшээтэ һайнаар дүүргэнэ. Технологуудай социалистическэ мүрысөөндэ коммунист-технолог Б. Н. Бобылев түрүү зэргэ өгэлжэ, «Заводой эрхим технолог» гэһэн нэрэзэргэдэ хүртэбэ. Тэрэ хадаа социалистическэ мүрысөөндэ дүрбэн һарын турша соо түрүү һуурида ябана.

Тус заводой парторганизаци болбол коммунистнарайнгаа түрүү үүргүүдые иигэжэ дэшэлүүлжэ байна гэшэ.

А. Беляев.

Һаалишадай дунда политическэ хүдэлмэри һула

КУРУМКАН. Маленковой нэрэмжэтэ колхозой (парторганизациинь секретарь нүхэр Н. Г. Телятников) һүнэй-товарна фермын һаалишадмалшадай дунда политическэ хүдэлмэри тон һулаар ябуулагдана. «Манай зорилго тухай хэншье хэлээгүй, социалистическэ мүрысөөн бидэнэй дунда байхагүй, газетэ болон «дайшалхы хуудаһануудаа» гэр гагдагаагүй» гэжэ эндэхи һаалишад мэдүүлнэ.

Гадна, тэдэнэр һү һааха түсэбөөшье, хэды шэнэхэниие һааһанаашье мэдэхэгүй юм. Колхозые хүтэлбэрилэгшэд эндэ ерэдэг байбашье, ямар нэгэн хөөрэлдөө гү, али суглаа хэдэгтүй байна. Тиимэһээчь улаасхоорондын оршонбайдал тухай, Советскэ Өөюз дотор ажалай үдэр бүри ургажа байгаа эдэбхи тухай юушье дуулаагүй байха юм.

Нимэ дутуу дундалуудые усэдхахын түлөө ВКП(б)-дэй Курумканай айкомой пропаганда ба агитациин таһаг эрид хэмжээнүүдые абаха ехотой.

Д. Гунзынов,
манай корреспондент.

Шиидхэбэриингээ дүүргэлтые шалгаха хэрэгтэй

Түнхэнэй аймпотребсоюзай дэргэдэхи партийна организаци (секретариинь нүхэр Хилтухин) тэндэхи хүдэлмэрилэгшэдэй дунда ямаршье политическэ болон культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри ябуулиагүй. Энэ организаци болбол 22 коммунистнартай. Эдэнэрэй олонхинь агитаторнууд гэжэ гансахан саарһан дээрэ тоологдодог юм.

Гэбэшье, эдэ агитаторнууд ямаршье хүдэлмэри ябуулнагүй. Зарим нэгэ агитаторнуудынь өөртөө даалгагдаһан участок дээрэ ошожо, арад зоной дунда агитаци хэхын орондо, архидажа ябаха юм. Жэшээлхэдэ, агитатор нүхэр Ларионов хадаа июнь һарын туршада нэгэшье хөөрэлдөө үнгэргөөгүй, ходо архидажа байдаг болошонхой. Партийна эхин организациинь секретарь нүхэр Хилтухин коммунистнарайнгаа идейно-политическэ хэмжээе дээшэлүүлхын тулада, нэгэшье анхаралаа хандуулнагүй. Тэрэнэй эсэстэ эндэхи коммунистнар политическэ мэдэрэлээ эрид дээшэлүүлхэ гэжэ бүри ороолдогүй. Июнь һарын өхеэр болоһон партийна суглаан дээрэ «Партийно-политическэ хүдэлмэриие үндэһөөрынь һайжаруулха тухай» асуудал зүбшэн хэлсээд, тэрэ асуудалаараа делгэрэнгы шиидхэбэри баталаа абаһан байгаа.

Теэд, сутлаанай энэ шиидхэбэриие мүнөө хүртэр хэрэг дээрэнь бэелүүлээгүй байна. Тэрэ шиидхэбэриин еһоор Ленин ба Сталинай биографинуудые шудалха кружок эмхидхэхэ еһотой байһан аад, ороидбошье энээн туухай мартажархинхай. Тэрэшэлэн агитаторнуудай семинар, партийна суглаае саг болзор соонь үнгэргэхэ, ханын газетэ, «дайшалхы хуудаһан» гэхэ мэтые 10 хоног бүри нэгэ удаа гаргаха гэжэ шиидхэбэри соогоо бөөнэһэн байхэ юм.

Тиин, энэ шиидхэбэриин дүүргэлтые хэншье хинан харанагүй. Хэтэрхэдээ, июнь һара соо тус парторганизаци хадаа ямаршье түсэбгүйгөөр хүдэлмэрилөө. «Яахадаа энэ һара соо түсэбөө табяагүйбэтэ» гэхэдэ парторганизациин секретарь нүхэр Хилтухин «сүлөө заблгүй байгааб» гэжэ һэнгэргүйгөөр харюусахань гайхалтай.

ВКП(б)-гэй Түнхэнэй айкомой эмхидхэлэй-инструкторска таһаг хадаа тус парторганизациин хүдэлмэриие нарин нигтаар шалгажа, шухала хэмжээ абаха еһотой.

Б. Ширеторов,
манай корр.

ПАРОВОЗО-БҮТЭЭГШЭДЭЙ МИТИНГ ДЭЭРЭ

Улан-Удын паровозо-бүтээлгын заводые Ленинэй орденоор шагнаһан ябадалда зорюулагдаһан митинг энэ оной июлиин 5-да түрүүшын халаанай дүүрэхэтэй хамта боложо, тэндэ олон тооной хүдэлмэрилэгшэд хабаадалсан айхабтар ехэ дэбжэлтэтэйгээр үнгэрбэ.

Митинг дээрэ Бурят-Монголой ойн баярта айлшаар ерэһэн ахадүү республикануудай, хүршэ областьнуудай болон национальна округуудай түлөөлэгшэд, областной партийна организациин, республикын советскэ болон олонитын организациинуудай хүтэлбэрилэгшэд байлсаба.

Баярай митингые профсоюзай заводской комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Ермоленко нээгээд, ВКП(б)-гэй Областной Комитедэй секретарь нүхэр А. В. Кудрявцевта үгэ үгэбэ. Нүхэр Кудрявцев болбол правительственна дээдэ шагналда хүртэһэнтэйнь дашарамдуулан паровозо-бүтээлгын заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, технитүүд ба албахаагшадые халуунаар амаршалба.

Нүхэр А. В. Кудрявцев болбол паровозо-бүтээгшэдэй туйлаһан амжалтанууд тухай богонихоноор тогтон хэлэхэ зуураа, орденто заводой коллективэй бүхы гэшүүдые дайнай һүүлэй сталинска табаншэлэй түсэбые дүрбэн жэлдэ дүүргэхэн түлөө саашадаа улам эршэмтэйгээр хүдэлмэрилхые уряалһан байна.

Бурят-Монгол АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй болон Министрнүүдэй Советэй үмэнэһөө паровозобүтээгшэдые республикын Министрнүүдэй Советэй түрүүлэгшэ нүхэр Иванов халуунаар амаршалба. Правительственна дээдэ шагналда хүртэһэнтэйнь дашарамдуулан амаршалха зуураа, нүхэр Иванов болбол паровозо-бүтээгшэдые барандаа стахановскаар хүдэлмэрилжэ, Ленинэй орденто паровозо-бүтээлгын завод саашадаа республика соогоо түрүү зэргын завод болохые уряалһан байха юм. Энэ уряалынь паровозо-бүтээгшэд хүндэтэйгөөр хүлеэн абаба.

Тарэнэй һүүлээр РСФСР-эй Верховно Советэй Президиумэй секретарь нүхэр Бахмуровта үгэ үгэбэ. Нүхэр Бахмуров болбол тус заводые Ленинэй орденоор шагнагдаһантайнь дашарамдуулан заводой коллективые амаршалаа.

Тэрэшэлэн паровозо-бүтээгшэдые Монгол Арадай Республикын Премьер-Министрын нэгэдэхи орлогшо нүхэр Сурунжаб халуунаар амаршалаа.

Түмэршэ дархашуулай коллективэй үмэнэһөө Ленинэй орденоор шагнагдаһан, ПСТЗ-гэй мэдээжэ стахановец нүхэр Федор Степанович Реут үгэ хэлэбэ.

Тарэнэй һүүлээр ВКП(б)-гэй Областной Комитедэй Секретарь нүхэр А. В. Кудрявцев болбол паровозо-бүтээгшэдые правительственна дээдэ шагналда хүртэһэн тухай СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указ тухай хэлэһэн байхэ юм.

Митинг дээрэ харюугай үгэ заводой директор нүхэр Парамонов хэлэбэ. Нүхэр Парамонов болбол дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаһан тухайгаа хэлэхэ зуураа, энэ уялганууд соогоо хараалагдаһан хэмжээябуулгануудаа нарэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэбди гэжэ митингдэ байлсагшадые найдуулба. Тиихэдээ Улаан туугта заводой коллектив болбол жэлэйнгээ түсэбөөс гадна, үшөө 5 паровоз ба Улан-Удын заводой конструкциин 1—5—2 типын туршалгын локомотив бүтээхэбди гэжэ мэдүүлбэ.

Митингдэ байлсагшадай айхабтар ехэ дэбжэлтэтэйгээр арадуудай Агуухэ вождь түрэл Иосиф Виссарионович Сталинда эльгээхэ амаршалгын башгые баталаа абаба.

Аймагуудай ба городуудай газетэнүүдэй хуудаһануудһаа

ҮДӨӨДЭХИ ХУДАЛДАА-НАЙМААЕ ҺАЙЖАРУУЛХА

Мүнгэнэй реформо хөхэ,эдеэ-хоолой зүйлнүүд ба эд бараанууд ыг абадаг карточканууд ыг болоулха тухай парти ба правительствын үүгэтэ тогтоолые бүхы ү советскэ арад, тэрэ тоодо колхозно тарыашад тон хүндэтэйгөөр уггажа абаа һэн. Энэ тогтоолой харюуда түүхэй эдүүдые (мяха, тоһо, үндэгэ, арһа; ноолто гэхэ мэтые) нютагайнгаа эд хөөглэгшэдэй кооперацинуудта элбэг өөр тушаажа, ажалшан арадай материальна ажаһуудалые улам сааташаг үргэхэ гэһэн патриотическа хүдөөн хүдөө нютагуудта хааханагүй дөлгэрһэн байгаа.

Эд хэрэглэгшэдэй кооперацийн хүдэлмэрилэгшэдэй республиканска III съезд хандалга бэшэг соогоо советскэ худалдаае улам үргэнөөр өргөлгүүлхыень худалдаа-наймаанай бүхы хүдэлмэрилэгшэдые уряалһанинь бидэндэ мэдээжэ. Мүн тэрэшэлэн худалдаа-наймаанай организацинуудай хүдэлмэрние мүнөө үеын эрилтын өһоор шэнэдхэн табилха зорилготойгоор, тэндэ хүдэлмэрилэг хүнүүдэй дунда политико-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри шангадаха тухай ВКП(б)-гэй Обкомой бюрогой тогтоол һаяхан манай газетын хуудаһанда толилогдоһон байха юм.

Парти ба правительствын табиһан энэ зорилгонуудые зүбөөр ойлгоһон магазинуудай, лавкануудай, столовонуудай, ОРС-нуудай өдөбхитэй шударгуу хүдэлмэрилэгшэд өөһэдынгөө хүдэлмэрние нилээдгүй һайжаруулжа байна. Энэн тухай «Красная Ивалга» газетын хуудаһанда иигэжэ уншанабди:

«Саянтын сельпогой продавецүүд (сельпогой түрүүлэгшэнь иүхэр Алашкевич) худалдаа-наймаанай хүдэлмэрние һайжаруулха зорилготойгоор өөһэд хоорондоо мүрысэн, социалистическэ уялганнуудые абаад, тэдэнэ хүндэтэйгөөр дүүргэнэ. Эд бараанай зрьесын 5 һарын түсэбые 111 процент дүүргэз. Нитын эдеэ-хоолой талаар түсэбөө 194 процент, пай суглуулха даабаряа 187 процент дүүргэбэ.

Эрхим продавецүүд нүхэд Чебукин ба Климентьев һара бүридэ даабарна үлүүлэн дүүргэхэһээ гадна, магазинаа культурна байлгана. Худалдан абагшадай эрилтые дүүрэн хангажа шададаг болоо. Мүнөө полинууд дээрэ ажалладаг колхознигуудта зорюулжа, нүүдэл худалдаа-наймаа эмхидхэнэ».

ВКП(б)-гэй Областной Комитедэй өмөө болбол худалдаа-наймаанай эмхи зургааануудай түрүү хүдэлмэрилэгшэдэй баяр дүй дүршэлые газетын хуудаһануудта үргөнөөр толилхо, тэрэнние бүгэдэн шадабари болгохо, кооперативна зөөри хулгайлагшад ба үригшэдые хайра гэмгүйгөөр элирүүлхыень, республиканска ба аймагуудай газетэнүүдгэ дурадхаһан байгаа.

Тиимэһээ аймаг ба город бүхэнэй газетэнүүд худалдаа-наймаанай эмхи зургааануудай хүдэлмэри тухай, тэндэхи партерганизацинуудай өүгөө дурсагдаһан тогтоолые хэрээргээр үүргэжэ байһан тухай саг үргэлжэ бэшэжэ байха уялгатай болоно.

Хэн энэ тогтоолые дүүргэлтэ болгоһоһойб, тэдэнэрые нюуг сахингүйгөөр шүүмжэлжэ, балшиса элирүүлхэ, заһан заларуулха шухала.

ВОЖДЬНОРОЙ БИОГРАФИНУУДЫЕ ШУДАЛНА

Советскэ арад өөһэдынгөө Агууехэ вождьнорой ажал-ябуулга ба ажаһуудалые айхабтар һонирхолтойгоор шудална. Энэ хүдэлмэрние нютагуудтахи партийна организацинууд хүтэлбэрилнэ. Мүн аймагуудай ба городуудай газетэнүүд өөһэдынгөө хуудаһануудаа дээрэ кружогуудай хүдэлмэрниин ябаса тухай саг үргэлжэ бэшэжэ, түрүү кружогуудай сэдүй дүршэлтэйнь бусадые танилцуулхаһаа гадна, энэ шухалын шухала хүдэлмэридэ обор нобшоор хандадэг парторганизацинуудые эрид шууд шүүмжэлхэ уялгатай болоно.

«Байкальский рабочий» гэжэ ВКП(б)-гэй Бабушкинска горкомой ба городской Советэй орган иигэжэ бэшэнэ гэбэл:

«Партийн городской комитет болбол городой предприятинуудай болон эмхи зургааануудай дэргэдэ агууехэ вождьнорой биографинуудые шудалха 32 кружок бии болгобо. Тэдэнэрые хүтэлбэрилхэ пропагандистнууд баталагдаа. Мүн тэдэнэртэй семинар үнгэргэгдөө.

Парторганизацинуудай зорилго—эдэ кружогуудые түргэнөөр эмхидхэжэ, тэдэнэй хүдэлмэрние саг үргэлжэ хинажа шалгажа байлга болоно. Кружогто гансахан коммунистнар ба комсомолецуудые бэшэ, мүн партийнабэшэ эдэбхитэдые олоор хабаадуулха шухала».

Мүнөө жэлдэ кружогуудай хүдэлмэрние июниин 15-һаа оройтуулангүй эхилжэ, сентябриин 1 хүртэр заатагүй дүүргэхэ. Коммунист ба комсомолец бүхэн өнэ туршада вождьнорой биографинуудые гүнзэгыгөөр шудалжа, өөһэдынгөө идейно-теоретическэ бэлэдхэлые дээшэлүүлхэһээ гадна, партийнабэшэ эдэбхитэдые олоор энэндэ хабаадуулха уялгатай гэжэ тус газетэ тон зүбөөр заана.

Гэбэшэ, газетэ болбол энэ бэшэг толилһонойнь һүүлээр кружогуудай хүдэлмэриин хөрээргэ эмхитэй гуримтайгаар эхилһэн тухай 10 гаран удэр соо бэшээгүй байхань дутуу зүйл гэжэ тооломоор байна.

НЮТАГАЙ АЖАБАЙДАЛ ТУХАЙ ҮРГЭНӨӨР ТОЛИЛХО

ВКП(б)-гэй ПК-гэй пропаганда ба агитацийн Управлениин дэргэдэ болоһон, областнуудай ба хизаарнуудай газетэнүүдэй редакторнуудай зүблөөн хадаа газетэнүүдэй хуудаһануудта нютагай ажабайдал тухай һонирхолтой бэшэгүүдые саг үргэлжэ толилжо байха тушаа онцо анхаралаа табиһан байха юм. Теэд манай эндэхи аймагуудай ба городуудай газетэнүүд нютагайгаа ажабайдал тухай тон багаар бэшэнэ.

Гэхэ зуура партийн Городокско горкомой ба городской Советэй орган **«За металл»** газетэ һүүлийнынгээ номернуудта энэ асуудалые үргэнөөр толилбо. «Манай городто» гэһэн гаршаг тайгаар һонирхолтой 6 бэшэг үгөө. «Нүхэрэй анхарал» гэһэн бэшэг соонь иигэжэ уншанабди:

«Фронт дээрэ наһа барахан нүхэр Имегеновэй бүлын ажаһуудаг гэр байра Модонкуль горхоной эрьедэ байба. Уһанай үеэрлээ һаань урдашажа болохо байһан юм. Энэ ушарые мэдэхэн продснабай партийна ба профсоюзна организациин гэшүүд воскресник эмхидхэжэ, тэрэнэй гэрые аюулгүй газарта абаашажа табяа.

Воскресник боложо байхада нүхэд В. И. Полит, А. С. Лопатин, И. Д. Фетисов, А. А. Шамаев, С. С. Вяткин, Д. Л. Русанов, Филиппов болон бусад үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллан, шалгарба. П. К. Имегенова бүхы үхибүүдгэз хамта тус коллективэй бүхы гэшүүдтэ үнэн зүрхэнһөөн баярхалан хүргөө».

Тус газетын энэ номерто «Шэрэм шудхалгын цехтө», «Логикоор хэшээл», «Городской сад нэгдэбэ», «Һонирхолтой зүжэг», «Уялганнуудаа дүүргэжэ байна» гэһэн гаршаг тай нютагай ажабайдал харуулһан һонирхолтой информацинуудые уншанабди.

Ушар иимэһээ аймаг ба город бүхэнэй газетэ болбол тэндэхи нютагуудтаа боложо байһан һонинуудые үргэнөөр ба шадамараар толилжо, ажалшадые һонирхуулха уялгатай болоно. Тиихэтээ хамта республика, Советскэ Союз ба гадзадын оронуудта боложо байһан һонинуудые богонихоноор аад, ойлгосотойгоор бэшэжэ байха ехотойбди гэжэ газетын хүдэлмэриляшэ бүхэн мэдэхэ ушартай.

«За металл» гэжэ газетэ шэнгеэр аймагуудай, городуудай болон фабрично-заводуудай газетэнүүд нютагайнгаа ажабайдал тухай информацинуудые өөһэдынгөө хуудаһануудта толилхонь шухала.

Республикын карта дээрэ энэ байгаагүй һэн

СИБИРЬТЭХИ ТОМО КОМБИНАТ

Үдын голой баруун эрьедэ үни урда сагта тогтоһон багахан Никольско поселок шадар эльһэн добо, ой тайга байһан юм. Тиин энэ ой тайгые һэрюулхэ, эдэб ажаүйлэдбэриин томо предприятинуудай хэдэхэдэн корпусуудые бодхоохо хүнүүдые Агууехэ Октябрьска Социалистическа революци түрүүлээ

1932 оң... Үдын голой эрье дээрэ мяха-консервын комбинадай барилгын түрүүшын фундамент табигдажа эхилһэн юм. Республика соогоо механизированнэ томо комбинадтай болохо тухай шиидхэбэриие манай Улан-Удэ городой ба республикын ажалшад тон ехэ омгорхол ба баясхаланаар угтаа. Энэ үедэ паровозо-вагон заһабарилгын, механизированнэ шэлэй заводуудай барилгын эхилжэ байһан үе бэлэй. Шулуу шэрэгшэд, модо дархалагшад, хирпиисэ табигшад, хашаа хорео баригдаад сугларжа, өөһэдынгөө бүхы хаба шадалые ба оролдолгые гаргаа комбинадай барилгые богонихон саг соо дүүргэхын түлөө тэмсэһэн байна.

«...Жэлһээ дээшэ сагай үнгэрөөд байхада, эндэхи хэдэн үеын нарһа шүүнэһөөр бүрилдэһэн гүн тайгын оронцо, мяха-консервын комбинадай корпусууд, хүдэлмэришэдэй байрын гэрнүүд урган гараһан байха юм. 1937 ондо манай барилгашадай үнэн сэхэ ажалынь бодото хэрэгээрээ толотон харагдажа эхилээ. Тэрэ оной апрель һарада эндэхи хүдэлмэришэд комбинадаа ашаглалгада гушаажа, түрүүшын зуугаад тонно мяха болбосруулжа, колбаса ба консервэ гаргаһан байна.

Энэ сагһаа хойшо манай мяха-консервын комбинадай үйлэдбэриин талмай үргэдэжэ, шэнэ станок түхеэрэлтэнүүд тодхогдожо, хамтадаа үйлэдбэриин 37 һалбаринуудтай, манай Эхэ ороной зүүн хизаарта эгээл томо комбинат болоһон юм. Продукци гаргалгын хэмжээгээр мүнөө бүхы Союз соогоо тон томо комбинадуудай нэгэн болобо. Богонихон сагай турша соо мяха болбосоруулгын бүхы хүдэлмэринүүд эндэ механизацилагдаһан байха юм.

Тинхэтэй хамта, хэдэ мянган хүдэлмэришэдһээ бүридэһэн коллективэй байдаг гое һайхан соцгородок баригдажа, эндэ һургуулинууд, үхибүүдэй яслинууд гэхэ мэтэ культурна эмхи-зургааануд бодхоогдоһон байна. Гадна, энэ комбинат хадаа үндэр мэргэжэлтэй инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдөөр олон.

Эндэ мяха болбосоруулхаһаа гадна, фанернэ ажаүйлэдбэридэ, киногой ажаүйлэдбэридэ, мүн кондитерска зүйлдэ хэрэгтэй олон янзын түүхэй эд үйлэдбэрилэн гаргана.

Комбинадай бүхы хүдэлмэриин механизированнэ болоһоной ашаар, водопроводно трубануд газар доогуур табигдажа, хэдэ мянган кубометр уһан цехүүдтэ ошоно. Мүн хэдэн арбаад мянган метр электрическэ проводануд комбинадай цехүүдтэ татагдажа, олон зуун машинануудые, хэдэн арбаад конвейернүүдые, лифтэнүүдые ба бусад олон янзын механизмуудые электрын хүчөөр хүдэлгэнэ. Энэ хадаа тус комбинадай советскэ шэнэ техникээр хүсэд зэбсэгжэһэнние харуулна.

Эсэгэ ороной хамгаалгын агууехэ дайнай үедэ комбинат болбол 12 мянган вагон мяханай продукци фронтдоо үгэһэн юм. Иигэжэ энэ комбинадайхид габьята ажалайнгаа түлөө СССР-эй Гүрэнэй Оборонын комитедэй Улаан Туг мүнхэдөө хадагалхаар абаһан байна.

Дайнай һүүлэй жэлнүүдтэ комбинадай коллектив сталинска табаншэлые дүрбэн жэлдэ бэелүүлхын түлөө тэмсэгшэлэй түрүүшүүлэй зэргэдэ ябана. Недондо жэлдэ мяха үйлэдбэрилхэ программаяа 4 дахин ехэдхэһэн юм. Энээние хөрөг дээрэнь дүүргэхын тула, хэдэн гол цехүүдэй үйлэдбэриин бүтээсые ехэдхэхэ зорилготойгоор реконструкци хэгдэһэн байгаа. Энээнй ашаар комбинадай олонхи цехүүдэй ажалай бүтээсэ 8 дахин ехэ болоһон байна. Мүн консервнэ завод шэнэ, һайн шанартай, олон сортын консервэ үйлэдбэрилгые шудалаа.

Пигэжэ комбинадайхид 1947 оной үйлэдбэриин түсэбые 121 процент дүүргэжэ, 500 мянган түхэригэй алмалта хэхэ гэһэн уялгаяа ехээр үлүүлээ. Хамта 7 миллион түхэриг мүнгэ олмаһан байна.

Мүнөө тус коллектив үйлэдбэриингөө темные улам хурдадхажа, республикын алдарта ойн хүндэлэлдэ 6 һарынгаа үйлэдбэриин программые 133,3 процент дүүргэһэн байна.

Манай мяха-консервын комбинат мүнөө Бурят-Монгол республикын омгорхолынь боложо, Союзай түрүү ажаүйлэдбэриинхидэй зэргэдэ үргэн алхамаар урагшаа дабшажа, хүгжэн бадаржа байна.

Д. Шапин.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Советтэ

„Байкал дээрэ“ гэжэ оперно спектакль зохеожо табиһанай түлөө баясхалан соносхохо тухай

Бурят-Монголой АССР-эй Министрнүүдэй Советэй ТОГТООХОНЬ:

БМАССР-эй 25 жэлэй ойдо зорюулан «Байкал дээрэ» гэжэ дээдэ зэргын уранһайхан оперно спектакль зохеожо табиһанай түлөө баясхалан соносхохо:

«Байкал дээрэ» гэжэ оперые табилгада хабаалаһан Бурят-Монголой Ленинэй Орденто хүгжэмтэ-драмын театрын коллективтэ.

Книппер Лев Константиновичта —оперын хүгжэмэй автор, Сталинска шангай лауреат.

Цыдынжапов Гомбо Цыдынжаповичта —либреттын автор ба спектаклиие табигша, ССР Союзай арадай артист;

Бухбиндер Михаил Александровичта —театрын главна дирижер;

Тряснов Николай Борисовичта — спектаклиин концертмейстер;

Тимин Александр Ивановичта — театрын главна уранзураша, БМАССР-эй искусствонуудай габьята ажал-ябуулгаша.

Хүдэлмэришэн, хүдөө залуушуулай һургуулинуудта һурагшадые абалга

РСФСР-эй Гэгээрэлэй Министерство болбол хүдэлмэришэн залуушуулай һургуулинуудта августын 1 хүртэр, хүдөө залуушуулай һургуулинуудта октябриин 1 хүртэр һурагшадые абалгада бэлэдхэл үнгэргэхө гэжэ нютагай арадай гэгээрэлэй органуудта зааварь үгэбэ. Эдэ үеэнүүд соо һургуулинин хүдэлмэрилэгшэд һурахыэ хүсэгшэдтэй танилсажа, болохоео байгаа шалгалтада бэлэдхэхэдэнь тэдэндэ туһалажа үзүүлхэ ехотой.

Хүдэлмэришэн залуушуулай һургуулинуудта мэдүүлгэнүүдые августын 1-һээ абажа, занятинь сентябриин 1-һээ, хүдөө залуушуулай һургуулинуудта мэдүүлгэнүүдые октябриин 1-һээ абажа, занятинь ноябриин 1-һээ эхилхэ байна.

(ТАСС).

РСФСР-эй городуудай мүрысөөн

РСФСР-эй Министрнүүдэй Совет ба ВЦСПС болбол республикын городуудые болбосон болгохо хүдэлмэриие эрхим һайнаар ябуулхын тулада, социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдые гаргаба.

Нэгэдэхи квартал соо Подольск город эрхим амжалта туйлаа. Тэрээндэ РСФСР-эй Министрнүүдэй Советэй дамжуулгын Улаан туг барюулагдаһан ба 75 мянган түхэриг хэмжээтэй нэгэдэхи шан үгтэбэ.

Хоердохи шан Орехово-Зуевта олгогдоо. (ТАСС).

ТЕАТР

„Байгал дээрэ“

* * *

Манай театрын шэнэ оперо

* * *

Бурят-Монголой республикын тогтоһоор 25 жэлэй ойн үдэрнүүдэй үедэ гүрэнэй Бурят-Монголой оперно театр композитор Л. Книппер эй зохеоһон «Байгал дээрэ» гэжэ шэнэ оперые харуулба. Энэ оперо хадаа театрынхидай горьтойхон амжалта ба республикын һайндэртэ тэдэнэй зорюулһан ехэхэн бэлэг мүн болоно.

«Байгал дээрэ» гэжэ оперые Бурят-Монголой оперно театрыг шэнэ дээрэ табиһан ябадал хадаа тон ехэ удхашанартай. Нэгэдэхиэр, энэ оперо бурят-монгол арад зон түхай бэшэгдэһэн бурядуудай национальна ажабайдалһаа үнгэрөөгдөн байна. Тус оперо дотор бурят-монголшуудай урдын сагай байдал, хаанта хархис засагай туһамаршад болохо нютагай баяр нюдуудта эсэргүүсэн тэмсэһэн арад зоной тэмсэл ба бурят болон ород арадуудай хооронлын хани барисаан тухай хөлэгдэнэ.

Хоердохеор. Энэ оперо хадаа В. Мураделиин «Агууехэ хани барисаан» гэжэ оперо тухай ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй түүхэтэ тогтоолой гараһанай хойно зохеогдоһон байха юм.

Эдэ хоер шэглэлнүүдһээ дулдыдуулан тус оперын удхашанарай сэгнэлтые хаража үзэхэ байнабди.

«Байгал дээрэ» оперо ород хөлэн дээрэ наадагдана. Теэд, хэды тиимэшье һаа бурят-монгол арад зондо дүтэ ба ойлгостой. Тиин, тус оперо бурят-монголой национальна культурада ехэхэн нөөлөтэ болоно. Энэ ушар хадаа тус оперын темээр, удхаарынь ба хүгжэмөөрынь тодорхойлогдоно. Тус оперын хүгжэмынь бурят зондо дүтэ түрэл дуунай ая-ганууудаар элбэг байна.

Оперын гол удхань иимэ: ородой политкаторжник ба бурят эхэнэр хоерой хүбүүн, залуу ангуша Наба арадай сэсэмэргэн дуушан хонгор үбгэнэй Ная гэжэ басаганта Байгалай эрьедэ ушарна. Ная Наба хоер бэе бэедээ дурлалсана. Гэбэшье, Ная басагание хүсөөр һамга абъ түлөө Хүсэтэ гэжэ ноен бүхы хара шараяа гарганэ.

Ная басаганай наһа гүйсэһэнэй һайндэр болоно. Тэндэ Наба ба Хүсэтэ хоер зэргэшэжэ, басаганай дурлахын түлөө хэн гоеор дуу дуулахаб гэһэн мүрысөөе хэнэ. Тэрэ дуулалганда Наба илажа, Ная басаганай нүхэрынь болохо болоно. Хүсэтэ хоро шара бусалһандаа, Набые хорлон алаха гэжэ бодоно. Тиин, Набые ой тайга соо угтажа байгаад, тэрээнние шулуугаар сохижо унагаана. Тиихэ зуураа, Набын хутага абажа, тэндэ ябалсаһан өөрынгөө урдань дуратай байһан Гоэ гэжэ басагые хадхажа алана. Тингэжэ, Набые алахыень хараһан гэршээ усадхана. Тэрэнэйнгээ һүүлээр Гоэ басаганай үхэһэн бэеые ба Набын хутагые абаад, гэртээ бусана. Гэртээ бусажа ерээд, Гоэ басаганние Наба алаба гэжэ хардаад, Ная минии һамган болохо ехотой гэжэ дахинаа эринэ. Ная ба тэрэнэй эсэгэ хоер Наба хүниие алаа гэжэ огто этигэнэгүй. Тиихэдэнь, Хүсэтэ ноен үбгэн Хонгорые барин абажа, хэрбээ Ная басаган минии эрилгэдэ зүбшөөжэ, хөлэгдэһэн болзор соо һамганиинь болоогүй һаань, алахаб гэжэ зандарна.

Ой тайга соо, тэрэ үедэ, Наба ухаандаа ороно: Хүсэтын шулуугаар сохилго үхэлтүй байгаабшуу. Набын нүхэдүүд, тэрэнэй эсэгэ, нютагай хүбүүд, эрэшүүл, үбгэд сугларнад. Тэдэнэр Хүсэтын эпэ харата ябадалда айхабтар зэбүүрхэнэ. Хүсэтын хоро шарые, тэрэнэй хүн зонние дарлажа, мүлжэжэ байһаниие хүн бүхэн һанана.

Тэндэ сугларһан хүн зон бүгэдөөрөө ноеной гэр тэшэ ошожо, ноеной харуулшадые усадхаад, Хонгор үбгэниие сүлөөлнэ. Тэрэ зуура, Наба хүбүүн Хүсэтые алажа, өөрынгөө дура сэдьхэлэй басаганта нэгэдэнэ.

Энэ драматическа сюжедэй хүгжэлтэнь Книппериын хүгжэм соо эли тодо ба хүсэтэйгөөр харуулагдана. Илангаяа тэрэнэй эмоциональна шангадалынь 4-дэхи картинада —Хүсэтэ ноеной Гоэ басаганай үхэһэн бэеые асаржа, Набые алуушан гэжэ хардаһан Үедэ. болоно.

Тэндэ наадагшад гэрэлтэмэ ба сэбэрхэн Ная басаганай образ, романтическа, бодолгото ба эрид зүрхэтэй Наба, хоро шаратай, зэрлиг ба һайрхуу Хүсэтэ, ноеноор бузараагдаһан, уруу дуруу Гоэ гэхэ мэтын образуудые эли тодоор байгуулаа.

Оперын хүгжэмэй хэлэн тон зүб, мелодична ба ойлгостой. Гол түлөб музыкальна темэнүүд ба таатай зохид ааринууд — Ная Наба хоерой дуранай темэ, драматическа конфликтын хүгжэлтые дагаһан гашуудал гомодолой темэ, Хүсэтын образые харуулһан темэ, арад зоной һайндэрые харуулһан темэ, — эдэ бүгэдэ хадаа хаража һуушадта тон ехэ нүлөөтэй ба бэлэхэнээр сээжэдэ хадуугдана.

Оперын оркестровка тон һонирхолтой. Гадаадын эффектнүүдые харангүй, композитор хадаа оркестрын зарим инструментнүүдые шадамараар хэрэглэжэ, образууд ба үзэгдэлнүүдэй доторхи удхашанарые дүүрэнээр нээжэ шадана.

СССР-эй арадай артист нүхэр Г. Цыдынжапов композиторай һанал бодолые гүнзэгыгөөр ойлгожо, хүгжэмэй тон зохилдоһон сценическэ үзэгдэлнүүдтэй зүжэг наада табиба гээшэ. Образуудые зүбөөр олоһон, арад зон ба ноен хоерой ангиин харшалдаае элитээр гаргаһан, мизансценэнүүдые шадамараар хэрэглэһэн дээрэһээ режиссер хадаа оперын идейнэ удхашанарые тон зүбөөр ба гүнзэгыгөөр харуулха ябадалые туйлаһан байна.

Гол партинуудые наадаһан актернуудай наадалгануудые һарахада, тон баясамаар байна. Залуу, сэбэрхэн басаганай образые—Наяын партиие П. Петрова элитээр харуулжа шадаба. Дүрбэдэхи картинада Н. Петрова хадаа ехото драматическа шадабритай байһанаа харуулаа: энэ ехэ ба эмоциональна шангаа сценые тус актриса үнэн зүбөөр наадаба. Хэрбээ гансахан лэ дуулалгынь талаар харахаа болоо һаа, Н. Петрова хоолойнгоо тембрын гоеолто болон тэдэ регистрын детонацийн нэгэ хэдэн дефектнүүдые усадхаха ехотой гэжэ һануулагдамаар.

Хүсэтын ролиие наадаһан артист Б. Балдаков энэ орео бэрхэ партиие тон һайнаар наадана. Тэрэнэй эрхим һайн душа хоолойнь актерско шадабритайнь зохилдуулагдан ехэ хүсэтэйгөөр харуулагдана.

Набын өсэгэ—Андрей-Ородой партиие наадаһан залуу артист Л. Линховоиние тусхай тэмдэглэхые хүсэгдэнэ. Тус роль Линховоиной өөрынь наһанда ябашье таарахгүй байгаашье һаань, энэ артист ехэ ойлгостой сценическэ образые туйлажа шадаба. Артист Линховойн үргэн диапазонтой, гое тембртэй эрхим һайн голостой (бас) байха юм. Тиин, энэ артист саашадаа ургаха тон ехэ арга-боломжотой байһанаа харуулна.

Арадай дуушан сэсэмэргэн Холгоройн образые артист Арсаланов муу бэшээр харуулба.

Эдэ магтаалта наадалганнуудай хажуугаар, Набын партиие дуулаһан артист Ткаченко нэгэ бага муугаар харагдана. Тэрэ артист яһала гоеор дуулажа шадаха байбашье, хүгжэмэй болон сценическэ талаараа дадал болоһон оперно хуушан заншалнуудые дүн ехээр дахажа, тон борхи, хүдэлсэгүй байха юм. Тиин, тэдэнэй наадалгада сценическэ образуудые нэгэ бага бүдүүлигээр харагдана.

Энэ зүжэгэй үшөө нэгэ дутагдал юун болоноб гэхэдэ, оркестрын заримдаа сэбэр бэшээр шэхэндэ дуулдаха ушар болоно. Театрын главна дирижер М. А. Бухбиндер эрхим музыкант байна. Тиин, тэрэ хадаа өөрөө дулдыцаха бүхы юумэнүүдые дүүрэн хэ, гэбэшье, оркестрэйнь состав хүсэд бэшэ, харин дутуу байха юм. Оркестрэйнь состав дотор струннэ инструментнүүд (арфа, челеста ба бусад) дутана. Тиимэ дээрэһээ, зарим ушарнуудта эдэ инструментнүүдэй үгыһөө болоожо, инструментовкаяа хубилгаха ушар болодог байгаа.

Хэлэгдэһэн дутуу дунданнуудай үзэгдэбэшье, «Байгал дээрэ» гэжэ энэ оперо, тэрэнние харагшадые тон ехээр һонирхуулха ба манай Бурят-Монголой оперно театрын ехэхэн амжалта мүн болохо байна.

Оперно театрын составта Балдаков, Линховоин, Петрова ба бусад залуу, шадабритай кадрнуудай байһаниинь тон һайн гэшэ. Тэдэнэр хадаа өөһэдынгөө маргэжэлые дээшэлүүлжэ, бүри саашаа хүгжэн ургаха бүхы арга-боломжнуудтай байна. Тэдэ залуу кадрнуудай ургалтада театр хадаа ехото туһаламжа үзүүлхэ эргэтэй.

Республикын 25 жэлэй ойдо иимэ оперые бидэндэ харуулһан оперно театрын коллективые тэдэнэй түйлаһан энэ амжалтаар амаршалая.

Т. ЛЕОНТОВСКАЯ.

Специалистын зүбшэл

ТЭЖЭЭЛЭЙ КОРНЕПЛОДОЙ ХОЙНОҺОО ҺАЙН ХАРУУҺАЛГА ЭМХИДХЭХЭ

Корнеплод болбол малажалые хүгжөөха ба тэрээнэй ашаг шэмые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ угаасхэ удхашанартай байна. Корнеплод элюулхадэ үнеэдэй һүү үгэлгэнь нилээд дээшэлдэг юм. Мүн залуу малай организмыш түргэнөөр ургалгада ба яһанайнь бүридэлгэдэ тон туһатай байдаг. Корнеплод болбол гахайн гол тэжээлынь шахуу бэлэхо юм.

Энэ жэлдэ корнеплод тарилга иигээд үргэдөө. Олонхи колхозуудкорнеплодые фермэ шадарай участогуудаа дээрэ элбэгээр тариһан байна.

Манай республикын условидо корнеплодой (турнепс, тэжээлэй морковь, брюквэ, сахарна свекло мэтын) сохэхэн ургаса абажа болоомоор гэшэ. Зүгөөр тэрэнние һайнаар тарялд, зунай үедэ тэрэнэй хойноһоо харуулһалга ехотоор эмхидхэхэ хэрэгтэй.

Тэжээлэй корнеплодой хойноһоо харуулһалга хэгдахэ байна гэбэл: саг сагтань ряд хоорондынь газарые элдүүрилхэ, буртаг үбһынь түүхэ, нэмэлтэ тэжээл үгэхэ, ургасын хоротонтой тэмсэхэ гэхэ мэтэнүүд болоно.

Ряд хоорондынь газарай түрүүшын элдүүрилгые набшаһанайнь гараад байхала хэхэ юм. Хэрбээ заримгазарта ургасын гараагүй, үхэшэһэн байгаа һаань, тэрэ газартань дахин тарилга хэхэ юм.

Корнеплод гээшэ зарим газарта тон удхэнөөр ургашалаг, тиимэһээ бэе бэедээ һаалта хэжэ, угаа жэжэхэнүүд ба набша үсөөнтэйгөөр гаражa, ургасые доошонь оруулдаг юм. Тэрэнэй һайнаар ургахын тулада, ряд бүхэние наряар хинажа, хоорондонь 18—20 сантиметр зай үлөөгөөд, бэшэ үлүүень зулгаажа хаяха шухала. Энэ хүдэлмэри ябуулхатаяа хамта, ряд хоорондын газарай хоердохи элдүүрилгые үнгэргэхэ хэрэгтэй.

Корнеплодто нютагай гү, али минеральна үтэгжүүлгээр нэмэлтэ тэжээл үгэхэ шухалаа. Нэмэлтэ тэжээл болгон гектарай 6—8 тонно хуушанай наг шэбхэ, 8—10 центнер үнэһэ үгэхэдэ болоно.

Корнеплодто минеральна үтэгжүүлгэ үгэхэдэ тон һайн байдаг. Минеральна үтэгжүүлгэдэ суперфосфат ба аммиачна селитрэ хэрэглэхэ байна. Эдэ үтэгжүүлгэнүүд газарай хүрһэнтэй тон түргөөр холисолдодог тула, ургамал болбол тэдэниие 2—3 хоногой турша соо хэрэглэн абадаг юм.

Нэгэ гектар корнеплодой ургасада 2—2,5 центнер суперфосфат, 1,5—2 центнер аммиачна селитрэ, үгтэхэ жэшээтэй. Ургамалай удхэн ургасые шэнгэрүүлһэнэй удаа 10—12 хоног үнгэрөөд байхада, ургамалнууд бэ бэедээ дүтэ байнагүй хаяа гэжэ наринаар шалгаха хэрэгтэй. Иимэ шалгалта хэхэ зуураа, мүн үлүү ургасыень зулгаажа хаяха байна. Энэ хүдэлмэритэй нэгэ доро мүн ряд хоорондохи газарые гурбадахяа элдүүрилхэ ба буртаг үбһыень түүжэ хаяха шухала. Уһалагдадаг участок дээрэ корнеплодые тариһан байгаа һаа, уһалалгыень ряд хоорондын элдүүрилгэ хэхын урда тээ үнгэргэхэ эргэтэй.

Таригдаһан корнеплодто хүдөө ажахын элдэб хоротонууд гэмтэл ушаруулжа магад. Һайн ургаса абахын тулада, корнеплодойнгоо участогые хододоо шалгажа байха ба бии болоһон хоротонтой тэмсэхэ хүдэлмэрние түргэнөөр ябуулха шухала.

Корнеплодой эгээн хоротой дайсан гээшэ газарай сохонууд, долгоносинууд болон бэро үнгэтэй гусеницэнүүд болоно.

Газарай сохонууд гээшэ һаяхан гаража байһан корнеплодой үндэһэнүүд ба оройнь гүлгые гэмтээдэг байна. Хэрбээ тэрэ хоротоной бии болохотойнь сасуу эрид шангаар тэмсэгүй һаа, тэрэ хадаа корнеплодой ургасые дары сагаа гэмтээхэ байна. Тэрээнтэй тэмсэхэ арга гэбэл, ДД препарат гү, али кремнефтористо натрий хоронуу (1 гектарта 10 килограмм) болоно. Мүн 4 килограмм парижска зелень гэжэ хоро 6 килограмм известкодо холеод гектар газарта хаяхада болохо юм. Эдэ хоронуудай үгы һаань, үйрүүлһэн тамхи үрхирүүлхэ хэрэгтэй.

Свеклые гэмтээдэг долгоносик болон сохонуудтай тэмсэхэдээ 4 процентнэ хлористо барие 0,7 процентнэ хлемнефтористо натридтай гү, али 0,35 процентнэ парижска зеленьтэй холеод сүршэхэдэ иланганя туһатай байдаг.

Пимэнүүд хороор мүн гусеницэтэй тэмсэжэ болохо байна.

Холисо бэлэдхэхэдээ хороной тогтоогдомол хүниие наринаар сахижа буйлуулха ехотой, тэрэгүй һаа, заримдаа хоронинь ехэдэжэ, ургамалнуудые гэмтээжэ, багалабал, хоротониие алаха хүсэгүй болоожо магад.

Дээрэ дурсагдаһан харуһалганнуудые бэелүүлбэл, корнеплодой үндэр ургаса абтаха һайһаниинь дамжаргүй.

Д. Лесик, агроном.

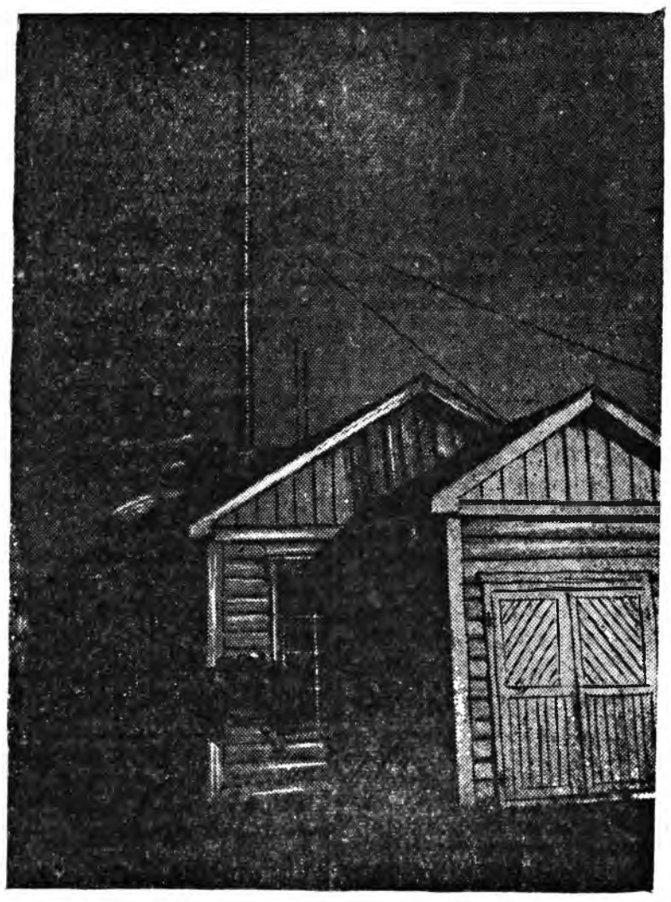

ЗУРАГ ДҮЭРЭ: Иволгын аймагай «Улаан Октябрь» колхозой электростанци. М. Минеевэй фото

Гүрэндөө хүдөө ажахын продуктнуудые тушаалгые түргэдхэхэ

* * *

(Селькорнуудай бэшэгүүдэй шэнжэлэл

* * *

Дайна һүүлэй табанжэлэй түсэбые хүрбэн жэл соо бэелүүлхын гүлөө манай ороной бүхы хүдэлмэришэд эршэмтэйгээр тэмсэжэ байна. Байгша 1948 он болбол сталинска табанжэлые амжалтатайгаар дүүргэхын өгөөн харюусалгатай жэл болоно. Энэ жэл соо ехэхэн юумэ хэгдэхэ юм. Манай республикын колхозууд ба совхозууд хүдөө ажахын продуктнуудые гүрэндэ тушааха жэлэйнгээ түсэбые болзорһоо урид дүүргэдэ зорилготой.

Тиимэ арга-боломжын бии байһанние ойн баярай һайндэрэй урда тээ хүдөө ажахын бүхы продуктнуудаар гүрэнтэйгөө сүм тоосожо, республикынска хүндэлэлэй доскада бэшэгдэһэн 10-аад колхозуудай жэшээ дээрэһээ харагдана. Тэдэнэй тоодо, Сэлэнгын аймагай 18 партсъездын, Загустайн сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд орелсоно.

Мүн энэ аймагай «Кооператор» колхоз гүрэндэ нооһо тушааха түсэбөө 100 процент гүйсэдхөөд, үлөө 500 килограмм нооһо гүрэндөө хүдэлдажа, аймаг дотороо 2-дохи һуури эзэлһэн тухайнь селькор нүхэр Бадашкиевай бэшэгһээ мэдэвэбди. Тус колхоз гүрэндэ һү тушааха түсэбөө муу бэшээр дүүргэжэ байнхай.

Бяхтын аймагай Субуктын сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз хүдөө ажахын продуктнуудые тушааха түсэбөө болзорһоо урид дүүргэжэ байна гэжэ, мүн республикынска хүндэлэлэй доскада бэшэгдэһэн юм. Һү тушаалгаар мүн эндэхи Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой аймаг дотороо түрүү зэргэдэ ябажа байһан тухай манай селькор нүхэр Федоров мэдээсэнэ. Энэ колхоз һү тушааха хахад жэлэйнгээ түсэбые үлүүлээд байна. Республикынска Хүндэлэлэй доскада бэшэгдэһэн Яруунын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозһоо гадна, Үльдиргын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз гүрэнтөө 2480 килограмм нооһо, 385 килограмм брынзэ, 2917 үндэгэ тушаажа, түсэбөө болзорһоо урид дүүргэһэн тухай селькор нүхэр Торонов бэшэнэ. Мүн энэ сомоной Кировэй, Эгэтын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ болон бусад колхозууд гүрэндэ нооһо тушааха түсэбөө сүм дүүргэһэн байна юм. Аймагай колхозууд һү, мяха тушааха түсэбөө һаяын сагтаа дүүргэхын түлөө ехэхэн хүдэлмэри ябуулжа байна.

Гүрэндэ хүдөө ажахын продуктнуудые тушаалгаар аймаг ба республика дотороо түрүү һууринуудай нэгые эзэлһэн Хориин аймагай «III интернационал» колхоз республикынска Хүндэлэлэй доскада бэшэгдэһэн юм. Селькор нүхэр Бальжинимаевай мэдээсэһэнэй ехоор эндэхи Кировэй, Сталинай, Ленинэй, Жлановай нэрэмжэтэ ба «Победа» колхозууд гүрэндэ һү тушааха түсэбөө муу бэшээр дүүргэжэ байха юм.

Гэхэтэй хамта, тус аймагай зарим колхозууд үилгата тушаалганууд түргэн саг соо дүүргэхын орондо, гүрэн түрын удхашанартай энэ хүдэлмэриие хэлэшэгүй һулаар, ужагай нобшоор ябуулхаһаа гадна, һүеэ хэдэн зуугаад литрээр ондоо тээшэнь гаргашалжархидаг заншалтай. Жэшээлхэдэ, колхозууд: «Улаан Одон» (түрүүлэгшэнь нүхэр Доржиев)—400, «Путь Сталина» (түрүүлэгшэнь нүхэр Дондоков) — 500, Чапаевай нэрэмжэтэ колхоз—630 литр гэхэ мэтээр хажуу тээшэнь гаргашалһан байба.

Дээрэ дурсагдагша баримтануудхадаа гүрэн түрэдэ харша ябадалнуудай нэгэн болоно гээшэ. Тиимэ ушар саашадаа ябашье тэсашэгүй ба тэрээнтэй эрид шууд тэмсэхэ хэрэгтэй. Тиимэнээ дурсагдагша колхозуул, мүн бусадые колхозууд гүрэндэ хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэлгын талаар өөһэдынгөө хүдэлмэридэ бии байһан дутуу дунданууде ябууд усадхажа, республикын түрүү колхозуудһаа жэшээ абажа, хүдөө ажахын продуктнуудые тушаалгаар гүрэнтэйгөө болзорһоонь урид тоосохын түлөө тэмсэхэ зорилготой.

Эдэ МТС-үүд гүнзэгы таһалдалда

Үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо мүнөө жэлдэ республикын колхозуудай тарианай талмай нилээд үргэдэһэн байна. Мүн ургасын гараса тон һайн, ерэхэ намар элбэг баян ургаса хуряагдахэ хараатай болоод байна. Зүгөөр тэрэние гээлтэ хоролтогүйгөөр, эдэшэһэн саггань хуряажа абахын тулада хуряалгын бүхы машина зэмсэгүүдыг, тэрэ тоодо комбайнуудые эрхим шанартайгаар бэлэдхэхэ гээшэ тон ехэ удхашанартай болоно.

Энэ талаар Хэжэнгын ба Чесанын МТС-үүд хэр зэргэ бэлэдхэлтэйб гэхэдэ, тон хангалтагүй байха юм. Хэжэнгын МТС 20 комбайн, 5 сложно молотилка заһабарилха түсэбтэй аад, июлиин 5 болтор нэгыеньшье заһабарилжа дуурһаагүй байна. Тэрэшэлэн Чесанын МТС 13 комбайн заһабарилха аад, мүнөө болтор тэрэнэйнгээ миил 3 заһабарилаа. Хэжэнгын МТС-эй комбайнуудай 60 процентнь заһабарида табигдаһан болобошье, заһабариинь шанар тон муу байна. Тиихэдэ олонхи комбайнернуудаг заһабарилгада элсүүлэгдээгүй, харин колхозуудта бригадираар, трактористаар гү, али тэрэнһээ байтагай горючи, уһа шэрэгшээр хүдэлмэрилжэ байдаг юм. Мүн өнэ МТС-эй дирекци хадаа үшөө заһабарилагдаагүй байһан комбайнуудтаа найдаад, сложно молотилкануудай заһабарилгые ороидоошье эхилэдүй байха юм.

Тэрэшэлэн Чесанын МТС комбайнуудаа хэдэн олон дутуу дунданууттайгаар заһабарилһан ба тэдэнээ үшөө ябуулжа туршаагүй байба.

Комбайнернуудые хабар, намарай үедэ трактористаар хүдэлмэрилүүлээд, таряахуряалгын ойртоходо заһабарилгада табиха гэшэ комбайнуудые шанар муутайгаар заһаха, тэрээнһээ боложо таряа талха эхээр гээлтэ хоролтодо оруулха ябадалда хүргэнэ гэжэ МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд мэдэхэ ехотой. Тиигэбэшье комбайн заһабарилгада 13 комбайнернууд ба 13 штурвальщигуудые хабаадуулха байһан аад, ороидоо 5 комбайнер 2 штурвальщигууд хүдэлмэрилжэ байна.

— Комбайнернуудаа колхозуудһаа дуудажа, заһабарилгада юундэ элсүүлнэгүйбта, — гэжэ МТС-эй хүтэлбэрилэгшэдһөө асуухада: — «хуряалга хүртэр саг ехэ, комбайнуудаа заһабарилжа үрдинэ бэзэбди. Мүнөө трактор дээрэ комбайнернуудай хүдэлмэрилжэ байгаа һаань дээрэдхэ»,—гэжэ харюусана.

Тиихэдэ эдэ МТС-үүдтэ комбайн заһабарилгын хүдэлмэри ямаршье графиггүйгөөр ябуулагдадаг, комбайнернууд болон МТМ-гэй хүдэлмэришэд ажалдаа хожомдожо ерэдэг ба сагһаа урид ябашадаг, тэрэниень хэншье шалгадаггүй байха юм. Тэрээнэй өсэстэ комбайнууд тон муугаар заһабарилагдадаг. Жэшээлхэдэ, Чесанын МТС-эй комбайнер Линейцевагай заһабарилһан комбайные шалгажа үзэхэдэ, аяар 35 дутуутай байба. Поршневой группануудба газхубаалгын таһагууд илангаяа муугаар заһагданхай байшоо. Иимэ дутуунуудай мүнөө элирүүлэгдээгүй һаань, таряахуряалгын эхилхэдэ нэгэшье үдэр хүдэлэнгүй эбдэрхэ комбайн байнабшуу. Тэрэшэлэн нүхэр Андриевскиин № 8 комбайнай мотор тон ехэ дутуутайгаар заһагдажа, түрүүшынхеэ хүдэлгэн сасуу хэлэшэгүй ехээр һандарха туйлда хүрөөд байгаа. Тиимэһээ энэ мотор дахинаа капитальна заһабарилгада табигдаһан байна.

Дээрэ дурсагдаһан эдэ бүхы баримтануудхадаа МТС-үүдэй дирекциин нюдэн доро үнгэржэ байха юм. Тэд, тэдэнэр һанаа амархан һуудаг заншалтай.

Тэрэшэлэн политическо-ниитын хүдэлмэри, илангаяа Хэжэнгын МТС-эй (директорые политическэ талаар орлогшо Очиров) комбайнернуудай дунда хэлэшэгүй һулаар табигданхай. Хэтэрхэдээ эндэхи зарим комбайнернууд «үндэр ургаса абаһанай түлөө хүдөө ажахын түрүүшүүлдэ Социалистическэ Ажалай Геройн нэрэзэргэ олгохо ба орденууд болон медальнуудаар шагнаха тухай» СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй 1948 оной апрелиин 24-эй шэнэ Указ тухай огто мэдэхэгүй байха жэшээтэй.

Дурсагдагша МТС-үүдэй комбайн заһабарилгын талаар иимэ гүнзэгы таһалдалда орошоод байхадань, аймагай хүдөө ажахын таһагай хүтэлбэрилэгшэд тэрэниие һайжаруулхын хойноһоо оролдонгүй, харин энэ шуухала хүдэлмэриин хажуу тээ байха юм. Тиимэһээ хүдөө ажахын таһагай хүтэлбэрилэгшэдэй ба МТС-үүдэй дирекциин мүнөөхэрэй зорилго хадаа заһабарилгын хүдэлмэридэ тохеолдоһон дутуу дунданууде эрид шууд усадхажа, комбайн болон хуряалгын бусад машинануудые богинихон болзор соо эрхим шанартайгаар заһабарилжа дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ мүн болоно.

Я. Кравченко,
БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствын инженер-механик.

Колхозой зөөриие үринэ

Заказменай аймагай зарим колхозуудта артелиин нангин Уставыг хазагайруулһан ба эбдэһэн ябадалнууд үшөөл бии байһаар. Жэшээлхэдэ, Енгорбойн сомоной Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой правлениин түрүүлэгшэ Дмитриев болбол мал үсхэбэрилхэ түсэбөө дүүргэгүй байжа, аймагай хүдөө ажахын таһагай зүгһөө ямаршье зүбшөөлгүйгөөр 5 хони ба 5 мориые элдэб нюурнуудта худалдаһан ба тэрэнэйнгээ мүнгые колхозой кассада мүнөөшье хүртэрөө оруулмагүй.

Үнгэрэгшэ жэлдэ энэ колхоз хадаа адуу малдаа хэрэгтэй бүхы үбһэнэй миил 56 процентынь бэлэдхэһэн юм. Тиибэшье түрүүлэгшэ болбол 60—70 центнер үбһээ бусад нюурнуудта ба организацинуудта худалдаһан ба 10 га һайн сабшалгаа Зэдын комбинадта үгэжэрхинһэн байна.

Иимэ харюусалгагүй хүтэлбэриив ба колхозой зөөриие гамгүйгөөр үриһэнэй өсэстэ үбһа тэжээлээр дуталдан адуу малынь тон туранхайгаар ондо ороһон ба 13 морид, 18 эбэртэ бодо мал, 5 хонид туража үхэһэн байха юм.

Колхозно байгуулалтада харша, тэрэнэй ургалтада түбэг тойбо ушаруулжа байһан Дмитриевай хорото ябадалнуудые колхознигуудай хамтын суглаан дээрэ эрид шууд шүүмжэлжэ, тэрэниие харюусалгада хабаадуулхаар болоо.

Д. Б. Дориев.

Хэмжээ абахаар болоо

Зэдын аймагай Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхоздо хүдөө ажахын артелиин Уставые эбдэһэн ябадалнууд үшөө усадхагдаагүй, нинтын зөөриие хэтэрхэй эхээр үрижэ байнаар.

Жэшээлбэл, январиин 1-эй мэдээгээр колхоздоо колхознигуудай үгэхэ үри тон ехэ болоһон байна. Гадна колхозой зөөридэ колхозник бэшэ элдэб нюурнууд гараа хүргэһэн байха юм. Мүнөө тэдэнэй гарта 2000 гаран түхэриг байдаг. Петропавловкын дунда һургуулиин багша М. Сверелкина гэгшэ недондо жэлһээ хойшо тус колхоздо хэдэн зуугаад түхэриг мүнгэ үритэй аад, мүнөө болтор түлөөгүй. Мүн А. Рябова (хүдөө-ажахын таһагай хүдэлмэрилэгшэ) баһал ехэхэн мүнгэ үритэй юм. Тэд, колхозой хүтэлбэрилэгшэд энэ үригдэһэн колхозно зөөриие суглуулхын хойноһоо ямаршье оролдолго гарганагүй.

Хүдөө ажахын артелиин Уставые бүдүүлигээр эбдэжэ байһан нюурнуудта эрид шанга хэмжээ абаха хэрэгтэй.

М. Нимаев,
манай корр.

Францийн национальна суглаанда

ПАРИЖ, 7 июлиин 7. (ТАСС). Маршаллай түсэбэй ехоор үгтэхэ «туһаламжа» тухай франко-американска хоер талын хэлсээн тухай асуудалаар Үсэгэлдэр ба мүнөөдэр национальна суглаанда Үгэ хэлэлгэн Үргэлжэлбэ. Үгэ хэлэлгэн болбол юрэ бусын оршон байдалда Үнтэрнэ. Правительствын олонхид гэжэ нэрлэгдэдэг һуурин-нуудта хэдэхэн арбаад депутатуудые тооложо болохо байна. Тэдэнэр энэ асуудал зүбшэлгые һонирхохогүй байба. Правительственна олонхидой зүгһөө Үгэ хэлэлгын эхилхэһээ хойшо хайша хэрэгээр хандаһан ябадал илангаяа Үсэгэлдэрэй заседани дээрэ эли тодоор харагдаба. Түрүүлэгшээр һуугша болбол правительственна олонхидой партинууд ба группануудай зүгһөө Үгэ хэлэхэ ораторнуудые хэдэн дахин дуудаһан байна. Тэдэнэр зал соо Үгы байһ байха юм.

Үгэ хэлэһэн Рене Артье (комм нист) болбол «европейскэ эконом ческа хани барисаанай» проект эрид шууд шүүмжэлбэ.

Социалистическэ группын Үмэ һөө Үгэ хэлэһэн Андре Филипп э хоер талын хэлсээе һайшааба.

Һүниин эзседани дээрэ Пьер Б Үгэ хэлээ.

Эсэргүүсэлтын республикынс союзай Үмэнэһөө Үгэ хэлэһэн тэр болбол хоер талын хэлсээ ратиф капилгаһаа арсахые национальн суглааниие уряалба.

Мүнөөдэр Үглөөгүүр хоер талы хэлсээн тухай хуулиин проект п лосованида табиглаба. Голосовалһ 519 хүнэй 336 хүниинь проектыг түлөө, тиихэдэ 183 хүниинь тэр ниие арсажа голосовалба.

Италиин социалистическэ партиин гүйсэдкомой шэнэ состав

РИМ, июлиин 7. (ТАСС). Итальянска социалистическэ партиин хүтэлбэри болбол Үсэгэлдэр партиин гүйсэдхэхэ комитедые иимэ составтайгаар томилбо гэбэл: Феличе Барбано, Уго Белланка, Эуджениа Дугони, Рикардо Ломбарди, Фаусто Нитти, Никола Перротти, Ждовани Пьераччини. Партиин секретарь — Льеберто Якометти, секретарь орлогшо — Джан Карло Маттеотти Мүн тэрэшэлэн коммунистическ партитай харилсаа холбоо хэлы тулада зүбшэлтын комитет комет Ломбарди, Боргезе, комитедэй г шүүдтэ кандидууд — Маттеотти ба Барбано гэгшэд составтайга томилогдобо.

Грецидэхи дайнай ябуулга

АФИНЫ. Июлиин 7. (ТАСС). Генеральна штабай тусхай мэдээнүүд ба фронтнуудһаа корреспондентнүүдэй мэдээсэһэн дээрэһээ харахада, Хойто-Пиндын райондохи ниитэ добтолгын хоердохи недэли соо горьтой хубилалта болоогүйшье һаа, хатуу шанга байлдаанууд болоһон байна. Эпическэ участок дээрэ хойшоо Писоянни худар шэглэл барин дайлалдажа байгаа королевскэ сэрэгүүд демократическа армиин контратакые гэдэргэ сохео. Писоянни партизануудай гарта байнаар. Коницаһоо баруун хойшоо 12-дохи үдэрөө Клефтис гэдэг үндэр газарай түлөө байлдаан боложо байна. Үнгэрһэн хоер сүүдхын турша соо королевскэ сэрэгүүд энэ үндэрые дүрбэ дахин штурмадабашье, демократическа армиин сэрэгүүдээр гэдэргэ сохигдон сухаридаг байгаа.

Хойто Македонско участок дээрэ Нестореонһоо урагшаа добтолжо байгаа сэрэгүүд Пропитис-Иллиасай райондо байлдаа хэбэ. Фронтын центральна секторэй баруун фланг дээрэ королевскэ сэрэгүүд Эфтакорион деревнийнээ баруулжа нэгэ бага дабшаһан ба партизануудай гол хэмгаалгын газарта дүтэлһэн байна. Бусад пунктнуудта королевскэ сэрэгүүд демократическа армиин частьнуудай контратаһанууде сухарюулаа.

Козаньһаа мэдээсэһэнэй ехоор, генеральна штабай начальник Яджис гэгшэ журналистнуудтай хөөрэлдэхэдөө, «Хүндэ хүшэр ба хагуу шанга тэмсэл боложо байна» гэжэ онсо тэмдэглэбэ. Дайсанай хадатай ба ойтой — Үргэн ехэ газарта түхеэрэгдэһэн хамгаалгын эмхидэл түгэс бүхэлэлгэтэй, нэгэ хэдэхэн лэ хүтэлнүүдые дабажа бологохо байна гэжэ тэрэ начальн тэмдэглэбэ.

БЕЛГРАД, июлиин 7. (ТАСС Сүлөөтэ Грециин радиостанци бол бол «Элефтери Эллада» агентствы мэдээсэлые Үсэгэлдэр дамжуулб Июлиин 4-дэ демократическа ар миин частьнууд Козани секторт ашаанай автомашинануудай ех колонные добтолбо гэжэ тэрэ м дээсэл соо хэлэгдэнэ. Бүхы колонн булта усадхагдаа.

Июлиин 3-да демократическа ар миин частьнууд Сировриси гэ газарта королевскэ сэрэгүүдтэй ха та байһан Паппандопулосын монар хо-фашистска бандидуудай отрядуу дые үй бута сохео. Энэ операциин өсэстэ 50 монархо-фашистнуу пленде абтаһан байна. Демократи ческа армиин частьнууд 4 миноме нэгэ пушка, винтовкынууд ба бус сэрэгэй материалнуудые булаан абаһан байна. Аной гэжэ тосхонд байһан монархо-фашистнуудай ба эзэлэгдэ. Иимэ болохоороо греч ска арадые зобоогшо монархо-ф шистска отрядуудһаа Эпирын сек торые демократическа арми сэбэрлэ гэжэ «Элефтери Эллада» агентст онсо тэмдэглэнэ. Үнгэрэгшэ жэлд монархо-фашистска бандидууд бол бол Эпирын демократическа граж дзнинуудые алаад, тэдэнэрэй та хинуудыень таһа сабшажа аба греческэ партизануудай тархину гээшэ гэжэ городуудаар ябажа х руулдаг байһан юм.

Июлиин 3-да демократическ армиин подрывнигуудай отряду Янина — Филиппиас хоорондохи шоссейе хэдэн газаралр тэнэ сохи жо, королевскэ армиие транспорт самоледоор хэрэгтэй юумэ зөө ябадалда баадхаба.

Английска ажаүйлэдбэриинхидэй түлөөлэгшэ США-гэй политика тухай

СИДНЕЙ, июлиин 6. (ТАСС). Үсэгэлдэр Австралида ерэһэн имперскэ ажаүйлэдбэриин ассоциациин түлөөлэгшэ Донэльд Симсон иигэжэ мүүлбэ: «Хэрбээ Гаванска худалдаа-наймаанай хэлсээн ратификировалагдаа хэдань, экономическа нэгэн бүхэли болохо британска империие һандаргаха ба австралийска болбосоруулгын ажаүйлэдбэридэ эсэс болохо байна.

«Гаванска хэлсээн хадаа, гэжэ Симсон Үргэлжэлүүлнэ, —имперскэ префиренциинүүдые үсэдхажа, үйлэдбэрилгын талаар Холбоото Штадуудтай Австралиин конкуренци хэхэ арга боломжые һалгахэ байна. Доминионуудай бэлэн продукциин үнэ сэнгүүд эрид унажа, энэ хадаа салин хүлһые доошолуулха байна. Гаванска хэлсээн хадаа депресси бии болгохонь лабтай. Энэ хада 3 жэл багһаа эхилхэ ба саашаа аажамаар улам шангадаха байн Холбоото Штадууд болбол бүхы бр танска империдэ ба бүхы дэлхэ дээрэ худалдаа-наймаа хөхэ ар сүлөө оложо, туйлай ехэ хэмжээн бүтээгдэһэн эд товараа худалдаа оролдоно. Гаванска хэлсээн болбо Англида аюул тохеолдуулна. Ю гэхэдэ, тэрэ болбол доминион ябуу ха английска экспортые багадах ба эдэ эд товарнуудта андалдаа болгожо доминионуудһаа эдеэ-хоолой зүйлнүүдэй ерэхэ экспорты багадхана.

Гаванска хэлсээндэ эсэргүү кампани ябуулхын тулада 250 милли он фунт стерлинг суглуулжа байһа английска ажаүйлэдбэриинхидэ түлөөлэгшэ гээшэб, — гэжэ Симсон нэмэнэ.

Голландида һунгалтануд боложо байна

ГААГА, июлиин 7. (ТАСС). Мүнөөдэр генеральна штадуудай хоерөхи палатадэ бүхы Голланди догоо һунгалтануд эхилбэ.

Индонезидэ Голландска сэрэгүүдэй добтолго

ГААГА, июлиин 7. (ТАСС). АНП агентствын Джакартаһаа мэдээсэһэнэй ехоор, Явын ба Суматрын элдэб районуудта голландска сэрэгүүд ба индонезынхидэй хоорондо зэбсэгтэ тулалдаанууд боложо үргэлжэлһөөр. Пурбакарта (Центральн Ява) райондо голландска сэрэгүүд добтолго хэһэн тухайда мэдээсэнэ.

ТЕАТРАЛЬНО-МУЗЫКАЛЬНА УЧИЛИЩИИН ТООСООТО КОНЦЕРТ

Байгша оной июлиин 1-дэ үрэнэй филармониин зал соо Буряд-Монголой театрально-музыкальна училищын республикын 25 жэлэй ойдо зорюулһан тоосоото концерт Үнгэрбэ. Концертдэ училищые энэ жэл дүүргэжэ гарагшад мүн бэшэшье классуудай эрхим студентнэр хабаадалсаа

Тоосоото концертые училищын хор ба оркестр эхилбэ. Тэдэнэр дирежер нүхэр Медведевэй хүтэлбэри доро композитор Блантерай «Сталин тухай дуун», композитор Новиковой «Демократическа залуушуулай марш» ехэ гоеор наадаг дуулаба. Мүн Бетховеной нэгдэхи симфониин түрүүшын часть оркестр наадаа. Бетховеной энэ зохеолые эршэмтэйгээр наадаһан ушар хадаа училищын студентнэрэй яһала һайн үүгжэмэй мэдэрэлтэй ба оркестр соо наадажа шадаха болоһоние харуулба.

Училищын виолончелистнүүд өөһэдынгөө эрхим наадалгаар тэндэ һуугшадые һонирхуулба. Эдэнэрэй иигэжэ һайнаар наадаһан ушар болбол тэдэнэй багша БМАССР-эй габьята артист нүхэр Б. Б. Болдыревай анхарал оролдолгын аша Үрые элитэ харуулһан байна. Тиин, III-дахи курсын студент виолончелист Сергей Балдаев Глазуновой «Испанская серенада», IV-дэхи курсын студентка виолончелистка М. Тихонова, Шопенэй «7-дохи номерой этюд» гээшэнүүдые эрхим һайнаар наадабад. Гадна, училищын 7 виолончелистнүүд хамтадаа композитор Матесоной зохеоһон арине унисоноор наадаха зуураа, энэ техническэ талаар бэрхэшээлтэ зохеолые яһала гоеор наадаһан байна.

Һайн наадажа ба дуулажа һуралцаһаа пианистнууд, скрипачууд ба дуушад харуулба. I-дэхи классай студентка пианистка Т. Кудрявцева (БМАССР-эй искусственуудай габьята ажал-ябуулагша В. Д. Обыденнаягай класс) Алябьев-Глинкын «Соловей», II-дохи классай студентка А. Крупенинэ Глинка-Балакировай «Жаворонок» гэһэн зохеолнуудые тон шадабаритайгаар наадаба. Гэрьтойхон амжалтануудые туйлаһанаа III-дахи классай студентка скрипач О. Щербакова, I-дэхи классай студентка пианистка Г. Архинчеева, IV-дэхи классай студентка А. Киреева ба бусад харуулба.

Мүн хореографическа отделениин һуралцад балетмейстернүүд нүхэд Арсеньев Глязер, Исаулова гэгшэдэй хүтэлбэри доро хэрэзргэ һуража, ямар амжалтануудые туйлаһанаа харуулаа. Тиин, һуралцад И. Хабаева, А. Хандаронова, Л. Мильман гэгшэд нюдэ баясамаар танцовалбад.

Гадна, театральна отделениин студентнэр Федор Сахиров Гунга Чимитов хоер муу бэшээр, шүлэг зохеол сценэ дээрэ уншаха байһанаа харуулба.

Бурят-Монгол АССР-эй 25 жэлэй ойдо ба һуралсалай жэлэй дүүрэнэндэ зорюулһан театрально-музыкальна училищын энэ тоосоото концерт хадаа туе училищын студентнэрэй өөһэдынгөө һуралсалда ехэхэн амжалтануудые туйлажа ерэһиень олонитэдэ харуулба. Энэнь манай республикын 25 жэлэй ойдо туе училищын багшанарай ба студентнэрэй бодото бэлэг болоо.

Д. Дугаров.

Ойн баярай выставкэ

Хизаарые шэнжэлхэ республиканска музей «БМАССР-эй 25 жэл» плакадуудые 500 экземпляр тиражтайгаар хэблэн гаргаһан байна. Тэрээн соонь Советүүдэй түлөө тэмсэл, БМАССР-эй тогтоһон тухай республикын 25 жэл соо туйлаһан амжалтануд тоо ба фото гэхэ мэтээр харуулагдана.

С. Костарев.

Буудалгын мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлэгшэд

ДОСАРМ-ын оборонно обществоо болбол Бурят-Монгол республикын 25 жэлэй ойн хүндэлэлдэ буудалгын мүрысөө Үнгэргэһэн байна. Энэндэ обществын гэшүүд Үргэнөөр хабаадуулагдаһан байха юм. Улан-Удэ городой Городской районой Зооветинститутай команда туламжа болохо 750 тоотой сагаалсада 505 очко оруулжа, нэгдэхи һуури эзэлээ. 436 очко тудаһан Заводской районой команда хоердохи һуурида гараба. Республиканска Оргбюро болбол эдэ хоер командануудые грамотаар, типхэдэ эдэбхитэй нүхэд: Тарасов, Нархинов, Батясов, Рассадин ба бусадые ойн хүндэлэлэй грамотануудаар, Соскинов, Дондуков, Истомин болон бусад мүнгөөр шагнагдаба.

Д. Колманов.

ШАТАР

Республикын түрүү һууриин түлөө

БМАССР-эй Совминай дэргэдэхи физкультура ба спортын хэрэгые эрхилхэ комитет июлиин 10-һаа 25 хүртэр республикын 25 жэлэй ойдо зорюулһан шатарай турнир Үнгэргэхэнь.

Тус турнирта Улан-Удэ городой, аймагуудай ба ажаүйлэдбэриин предприятинуудай эрхим шатаршад хабаадалсаха байна. Жэшээлхэдэ, нэгдэхи категориин шатаршад: Павлов, Цыденов, Игумнов, Мамилов, П. П. Олзоев, Н. А. Олзоев, Михайлов, шатарай мастерай кандидат нүхэр Шапошников, мүн Житомирский (гүрэнэй завод), Тоглоев (ПСТЗ), Соболев (Зэгэкомбинат), Горячих (Баргажан), Бондаренко (Иволга), Улан-Удын һурагшадай чемпион Мельников гэгшэд хабаадалсаха байна.

Аймагуудай шатаршадай хоерондын түрүү һуури эзэлэгшэ хоерөхэ байна.

В. Мамилов.

Харюусалгата редактор Д. Д. ЛУБСАНОВ.

РЕДАКЦИИН АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ, Унэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23, АТС—1.80, зам. редактора— 23, ответ секретаря—3-23; отделов: партийной и комсомольской жизни, сельского хозяйства—4-52.культуры и быта, промышленности и транспорта — 4-52; писем трудящихся, внутренней информации и переводов — 4-52 (2 зв.), объявлений—2-64 (2 зв.). Для межгородних переговоров —16.

Н—0036. Типография Государственного газетного издательства при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000